

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

EKSTERN RAPPORT

NR. 2 / 2025

RME

Ekstern kontroll av nettselskapenes utbetalinger av strømstøtte

---

SKREVET AV BDO

Forord

Den midlertidige loven om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter (strømstandsloven) ble innført desember 2021, og er foreløpig forlenget ut 2025. Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) administrerer ordningen ovenfor nettselskapene, utbetaler stønad til nettselskapene og fører tilsyn med ordningen.

I forbindelse med de månedlige utbetalingene av stønad til nettselskapene, påser RME rimeligheten av utbetalingene på et overordnet nivå. Til å gjennomgå nettselskapenes håndtering av ordningen, har RME de siste årene engasjert eksterne konsulenter. Den siste gjennomgangen ble utført av BDO AS høsten 2024, og er oppsummert i denne rapporten. Formålet var å sikre at målepunkter som har mottatt kompensasjon, faktisk er kvalifisert i henhold til lov og forskrift, og å kartlegge nettselskapenes håndtering av ordningen med fokus på forbedringsområder.

Konklusjonen er at målepunkter som har mottatt kompensasjon, i hovedsak er kvalifisert til dette i henhold til strømstandsloven. De feilutbetalingene som er avdekket, anses ikke som vesentlige i antall eller beløp. BDO vurderer at nettselskapene har god forståelse for risikoene forbundet med håndteringen av ordningen og at kontrollmiljøene har forbedret seg siden 2023.

BDO sendte ut en spørreundersøkelse til nettselskap som betalte ut støtte i perioden januar til april 2024 – totalt 75 selskap. Undersøkelsen handlet om nettselskapenes kontrollmiljø i forbindelse med strømstøtteordningen. Basert på svarene og analyser av fakturaer og fakturaunderlag, ble 30 selskap valgt for grundigere gjennomgang. Halvparten ble vurdert til å ha et modent kontrollmiljø, mens den andre halvparten kan eller bør utbedre sin håndtering av ordningen. RME har fulgt opp disse selskapene, som bekrefter at de har eller i prosess med å utbedre påpekte forhold.

BDO anbefaler at nettselskapene fortløpende oppdaterer rutinebeskrivelser og har etterprøvbare kontroller, spesielt ved utbetalinger og innmelding av nye eller ved endring av målepunkter. Alle vurderinger og konklusjoner i rapporten er BDOs egne.

I de tre eksterne kontrollene utført 2022 – 2024 er det ikke avdekket vesentlige feil, og nettselskapenes kontrollmiljøer er i all hovedsak blitt modne. En ny ekstern kontroll skal utføres i 2025.

Oslo, januar 2025

Tore Langset
direktør
Reguleringsmyndigheten for energi

Roar Amundsveen
seksjonssjef
Seksjon for økonomisk regulering

A low-angle photograph of a high-voltage power line tower, showing its complex lattice structure and several power lines extending into the distance. The tower is the central focus of the image, set against a clear, light blue sky. The image is partially overlaid by a large, semi-transparent grey triangle that points towards the bottom left corner, where the text is located.

RAPPORT

Ekstern revisjon av
utbetalinger til strømstøtte

For Reguleringsmyndigheten for energi (RME)

6. desember 2024

Innhold

Executive Summary	3
Sammendrag	5
1 Innledning	7
1.1 Bakgrunn	7
1.2 Om oppdraget	7
1.3 Tidligere revisjoner av strømstøtteutbetalinger	8
1.4 Kort om ordningen.....	9
2 Metode	11
2.1 Identifisering av risikoområder	11
2.2 Rammeverk for vurdering av nettselskapenes internkontroll	11
2.3 Datagrunnlag	12
2.4 Avgrensninger og metodiske begrensninger	18
3 Resultater og funn	19
3.1 Overordnede vurdering av nettselskapenes internkontroll	19
3.2 Riktig fakturering til RME.....	21
3.3 Riktig kategorisering av støtteberettigede målepunkt	25
3.4 Kategorisering av sekundærbolig.....	27
3.5 Oppfølging av boligselskapenes rapporteringsplikt og utbetalinger til boligselskap	29
3.6 Nettkundenes mulighet for å etterprøve strømstøtten de mottar	32
4 Oppsummering og anbefalinger	36
5 Kilder	39
6 Vedlegg	40
6.1 Forbruksundersøkelse av målepunkt ifm. revisjon av strømstøtte	40

Executive Summary

The Norwegian Energy Regulatory Authority (NVE-RME) is responsible for overseeing the electricity subsidy program and manages government support to eligible household, as distributed through the Network Operators.

The Authority appointed BDO to perform an external audit of payments made under the electricity subsidy program for the first half of 2024. The main issue to be addressed in the investigation was whether the Network Operators’ handling of the electricity subsidy program ensured that metering points receiving compensation were indeed eligible per the Electricity Subsidy Act.

Our main conclusion is that the households which received compensation were, for the most part, indeed eligible for it according to the Electricity Subsidy Act.

To arrive at this conclusion, BDO undertook the following activities to address the main research question:

- **A quantitative analysis** of invoices and billing documentation from all national Network Operators was conducted to ensure the accuracy of payments and to identify areas with an elevated risk of incorrect payments.
- **A survey** was conducted on the Network Operators’ management of the Electricity Subsidy Scheme, which included self-reported information on their procedures and control environments.
- **A survey** was directed to electricity network customers.
- **In-depth interviews** were conducted with 30 out of 75 operators. The respondents were selected using a risk-based approach derived from the results of the quantitative analysis and the self-reporting survey.

Based on the results of the self-reporting survey, in-depth interviews with the operators, and the quantitative analysis, we classified the operators’ control environments into three categories. The criteria for the classification were based on the companies’ understanding of risk, the formalization of their routines, the degree of implementation and compliance with relevant control activities, and their methods for addressing deviations. The distribution of results for the 30 operators is as follows:

Category	Number of companies
Control environment considered mature	15
Control environment could/should be improved	14
Control environment requires substantial improvement	1

Table 1 Distribution of companies in the different categories. Source BDO

Please note that the categorization has been revised from that of last year, when only two categories, namely satisfactory and less satisfactory, were used. The updated categories provide a more refined framework for assessing the effectiveness of the

---

¹ Ved diskrepans mellom norsk og engelsk versjon av sammendraget er det den norske tekst som er gjeldende.

control environment. The categorizations presented are therefore not directly comparable to the classifications used last year.

Our overall assessment is that the Network Operators generally have a good understanding of the risks associated with managing the electricity subsidy scheme. They have established appropriate routines and control environments for mitigating the risk of incorrect payments. This does not mean that there is no room for improvements or additions. Through both the interviews and the results of the quantitative analysis, we observe an improvement compared to last year.

- Several Network Operators have documented routines and carry out relevant control activities with audit trails.
- The sample review conducted during the interviews revealed few actual deviations. The identified deviations in payments are not regarded as significant, as they do not involve material financial amounts.
- The number of payments to households categorized as other than end-user group “35 - households” in the customer systems has been significantly reduced. BDO observes that the Network Operators, for the most part, perform the necessary controls and corrections. We found few instances of unjustified payments to these households.
- The total number of payments has decreased due to corrections, but this must be viewed in the context of the fact that the total amount paid this year is lower than the previous year.

Despite improvements from the previous year, there are still areas concerning the Network Operators’ handling of the electricity subsidy program which can be improved on. Internal control is an ongoing process, and the Operators should continuously work to enhance their control environment and minimize the risk of errors. Based on the overall assessment and findings related to the control environment, as well as the general analyses, we encourage the Operators to focus on, and ensure, the following:

- All routines are reviewed, updated, and made available in a way which reduces vulnerability and dependency on individuals.
- Information about the electricity subsidy program is made accessible to customers through multiple communication channels (website, invoices), ideally with further references to the RME website.
- Controls are in place to verify correct payments and to improve data quality before payments are made.
- Routines for verifying the billing documentation before invoicing RME are in place, to minimize the need for corrections.
- Control activities are in place when new households are registered, to ensure correct data and that only eligible households receive support.
- Controls are strengthened during major system changes or adaptations, to ensure accurate calculations. Routines should be updated as needed.
- That the reporting requirements for housing companies are properly followed up on, both during the initial case handling and through annual review.

The Network operators make limited distinctions between secondary residences in different end-user groups. In this report, we have raised several issues related to categorizing secondary residences as either households or recreational purposes. We further recommend conducting additional analyses to establish a sufficient basis for decision-making regarding whether it is appropriate to define clear rules for how secondary residences are placed in the various end-user groups and how this is implemented in practice.

betyr ikke at det ikke er rom for forbedringer eller kompletteringer. Gjennom både intervjuene og i resultatene fra den kvantitative analysen, observerer vi en forbedring sammenliknet med i fjor.

- Flere nettselskap har dokumenterte rutiner og gjennomfører relevante kontrollaktiviteter med revisjonsspør.
- Stikkprøvegjennomgangen i intervjuene har i liten grad avdekket faktiske avvik. De konkrete avvikene i utbetalinger som har blitt avdekket, vurderes ikke som vesentlige da de er av mindre økonomisk størrelse.
- Omfanget av utbetalinger til målepunkt som er kategorisert som annet enn sluttbrukergruppe 35 - husholdning i kundesystemene er kraftig redusert. BDO opplever at nettselskapene i all hovedsak gjennomfører nødvendige kontroller og rettelser. Vi har i liten grad avdekket uberettiget utbetalinger til disse målepunktene.

Det er i samlet beløp mindre utbetalinger som følge av korreksjoner, men dette må også sees i lys av at samlet utbetalt beløp i år er lavere enn fjoråret. Den relative størrelsen av korreksjoner i forhold til utbetalinger er på 1 prosent og nærmest uforandret fra fjoråret.

Til tross for forbedringer fra i fjor, er det likevel områder tilknyttet nettselskapenes håndtering av strømstøtteordningen som har forbedringspotensial. Internkontroll er en kontinuerlig prosess, og nettselskapene bør hele tiden arbeide for å styrke sitt kontrollmiljø og redusere risikoen for feil. Basert på den overordnede vurderingen og funn knyttet til kontrollmiljøet, samt analysene for øvrig, oppfordrer vi nettselskapene til å ha fokus på og sikre at:

- alle rutiner er gjennomgått, oppdatert og tilgjengelig på en slik måte at sårbarhet og avhengighet til enkeltpersoner reduseres.
- informasjon om strømstøtteordningen er tilgjengelig ovenfor nettkunder i flere informasjonskanaler (nettside, faktura). Gjerne med videre henvisning til RMEs nettside.
- kontroller for utbetalinger foreligger, for å bedre egen datakvalitet og avdekke feil før utbetaling skjer.
- rutiner foreligger for kontroller av fakturagrunnlag før fakturering til RME, for å redusere behovet for korrigeringer.
- kontroller foreligger ved innmelding av nye målepunkt, for å sikre riktig underlag slik at kun berettigede målepunkter mottar strømstøtte.
- kontroller styrkes ved store systemendringer eller -tilpasninger for å sikre at riktig beregning finner sted. Ved behov bør rutiner oppdateres.
- boligselskapenes rapporteringsplikt følges opp på egnet måte. Både ved førstegangs saksbehandling, men også at det gjentas årlig.

Nettselskapene skiller i begrenset grad sekundærboliger i ulike sluttbrukergrupper. Vi har i rapporten løftet en rekke problemstillinger rundet det å ivareta en kategorisering av sekundærbolig som husholdning eller fritidsformål. Vi anbefaler at det gjøres mer analyser for å etablere tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for hvorvidt det er hensiktsmessig å definere tydelig regler for hvordan sekundærboliger plasseres i de ulike sluttbrukergruppene og ivaretagelse av dette i praksis.

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Etter en periode med betydelig høyere strømpriser høsten 2021 la regjeringen frem den 16. desember Prop. 44 L (2021-2022), med forslag om midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutgifter (strømstøndsloven). Formålet med ordningen var å lindre de økonomiske konsekvensene av de høye strømprisene for husholdninger i hele landet. I 2023 ble det utbetalt 16,4 milliarder kroner i strømstøtte, og for 2024 er det estimert at utbetalingene vil være rundt 9,75 milliarder kroner.²

Ordningsen ble i første omgang bestemt å vare fra desember 2021 til ut mars 2022, men er vedtatt forlenget flere ganger, og med noen justeringer i innretningen. Blant annet for innslagspunkt og hvor stor støtte som gis. Regjeringen har foreslått i Statsbudsjettet at støtteordningen skal videreføres i 2025.¹

Strømstøtten til husholdninger administreres av de ulike nettselskapene. Støtten gis enten som et fratrekk i nettleien eller som en direkteutbetaling. Ordningen finansieres av staten, ved at nettselskapene får kompensert det samlede beløpet som er utbetalt til sine kunder av Reguleringsmyndigheten for Energi (RME). RME er ansvarlig for forvaltning av ordningen, noe som blant annet medfører informasjonsarbeid mot nettselskap og strømstøttemottakere, tolking av regelverket, klagebehandling ved uenighet mellom nettselskap og kunde og ansvar for å føre tilsyn med ordningen. RME sitt tilsyns- og kontrollarbeid er igjen underlagt kontroll av Riksrevisjonen.

1.2 Om oppdraget

RME skal etter strømstøndsloven § 7 føre tilsyn med strømstøtteordningen. Som en del av dette arbeidet har RME engasjert BDO til å bistå med en ekstern revisjon av ordningen.³

Hovedproblemstillingen som skal besvares i utredningen er om målepunkt som har mottatt kompensasjon faktisk er kvalifisert for dette etter strømstøndslovens hensikt. For å belyse hovedproblemstillingen skal følgende delproblemstillinger vurderes nærmere:

- I hvilken grad er beløpene som nettselskapene har utbetalt til kunder og fakturert RME korrekte?
- I hvilken grad har nettselskapene hensiktsmessige rutiner for å sikre korrekt kategorisering av støtteberettigede målepunkt?
- I hvilken grad og hvordan plasserer nettselskapene sekundærboliger i sluttbrukergrupper. Hvilken informasjon legger de i tilfelle til grunn, og hvordan følges feil plassering av sekundærboliger i sluttbrukergrupper opp.

---

² Regjeringen.no

³ BDOs arbeid er ikke revisjon, forenklet revisorkontroll, attestasjon eller beslektede tjenester basert på standarder utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), men et rådgivningsoppdrag der det er utført kontroller på utvalgte områder.

Vi vil i tillegg se på interkontrollmiljøet knyttet til håndtering av strømstøtteordningen. Samt sammenlikne årets funn mot resultatene av fjorårets revisjon og identifisere de viktigste endringene.

Problemstillingene belyses gjennom en spørreundersøkelse rettet mot alle nettselskapene, kvantitative analyser av nettselskapenes utbetalinger til kunder, stikkprøver og grundigere undersøkelser av rutiner og kontrollmiljø hos 30 utvalgte nettselskap gjennom intervjuer og dokumentanalyse.

Oppdraget har også innbefattet en kartlegging av hvorvidt nettselskapenes kunder opplever det som utfordrende å etterprøve strømstøtten de mottar. Dette er belyst gjennom en egen spørreundersøkelse mot et representativt utvalg av nettkundene.

På bestilling fra RME har vi også analysert forbruksmønstre for utvalgte målepunkter i utvalgte geografiske områder som mottar strømstøtte. Analysen er gjennomført for vintermånedene januar til mars. Formålet er å kunne vurdere om det er indikasjoner på at boligene benyttes som fritidsbolig. Denne delen av oppdraget er besvart som vedlegg til rapporten da denne analysen omfatter kun et utdrag av det totale datagrunnlaget og har en annen metode for analysen enn øvrige deler av rapporten.

Tidsrommet for revisjonen er avgrenset til perioden januar - april 2024. Oppdraget er videre avgrenset til å gjelde strømstøtte som utbetales av nettselskapene. Strømstøtte som administreres og utbetales av andre inngår ikke i revisjonen (eksempelvis støtte til frivillige organisasjoner, landbruk og næringslivet).

Oppdraget er benevnt som en revisjon, men vi finner det riktig å presisere at BDOs arbeid, på samme måte som tidligere revisjoner, ikke er revisjon, forenklet revisorkontroll, attestasjon eller beslektede tjenester basert på standarder utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), men et rådgivningsoppdrag der det er utført kontroller på utvalgte områder. Vi bruker derfor i det videre også ordet *kontroll* som en mer relevant betegnelse på våre analyser.

1.3 Tidligere revisjoner av strømstøtteutbetalinger

Det har tidligere blitt gjennomført to revisjoner av strømstøtteordningen, en i 2022 av KPMG og en i 2023 av BDO. Det tilgjengelige datagrunnlaget og den metodiske fremgangsmåten i revisjonen til KPMG er sammenlignbare med vårt arbeid, både høsten 2023 og 2024.

På overordnet nivå var KPMGs vurdering at nettselskapene hadde gjort mye godt arbeid for å sikre kontroll med utbetalingene av strømstøtte. Det gjaldt særlig sett i lys av at nettselskapene på kort tid måtte bygge opp internkontrollsystemer på området. Blant utvalget på 18 nettselskaper ble 15 selskaper vurdert til å ha et godt eller svært godt kontrollmiljø, der risikoen for utbetaling til kunder som ikke er berettiget strømstøtte ble vurdert som lav. De tre resterende nettselskapene ble vurdert til å ha et mindre godt kontrollmiljø.

I revisjonen høsten 2023 vurderte BDO at nettselskapene hadde en god forståelse for risikoene forbundet med utbetaling av strømstøtte, og at de hadde etablert hensiktsmessige rutiner og kontrollmiljø for å redusere risikoen for at det gjøres feil. Stikkprøvegjennomgangen avdekket i liten grad faktiske avvik fra beskrevne rutiner og retningslinjer. De avvikene som ble avdekket, ble ikke regnet som vesentlige i antall og beløp. Det var derfor ikke grunnlag for å kategorisere kontrollmiljøet for enkelt selskaper som «mindre tilfredsstillende». Vi avdekket likevel ett forbedringspotensial i å ha

skriftlige rutiner og periodevise etterkontroller for flere nettselskaper. Disse anbefalingene er derfor aktuelt å følge opp i årets revisjon.

1.4 Kort om ordningen

1.4.1 Hvem skal motta strømstøtte gjennom nettselskapene

Strømstøtten skal etter strømstøtnadsloven utbetales til «Nettkunde med egen strømmåler og som er rettmessig registrert som husholdningskunde hos nettselskapet».⁴ Et målepunkt er rettmessig registrert som husholdningskunde dersom hovedandelen av forbruket bak målepunktet går til husholdningsformål.⁵ Disse skal i nettselskapenes systemer og i Elhub, datahuben for måleverdier og markedsprosesser i det norske kraftmarkedet, være kategorisert som sluttbrukergruppe 35 - Husholdninger. Det finnes et unntak fra denne regelen, som gjelder utbetalinger til personer som er folkeregistrert og bor fast i en fritidsbolig.⁶ I slike tilfeller er det riktig med utbetaling av strømstøtte til målepunkt som er kategorisert som sluttbrukergruppe 36 - hytter og fritidsboliger.

I tillegg er fellesmålt husholdningsforbruk i boligselskap stønadsberettigede, opp til et forbruk på maks 5 000 kWt per boenhet per måned. Støtten til boligselskap skal avkortes dersom mer enn 20 prosent av forbruket ikke er husholdningsforbruk. Boligselskapene er selv ansvarlig for å informere nettselskapene dersom dette er gjeldende. RME har fastslått at målere registrert på tredjeparter, som blant annet elbilladere i borettslagsgarasjer, også er berettiget strømstøtte.

1.4.2 Beregning og utbetaling av strømstøtte

Strømstøtte utbetales i de timene hvor el-spotprisen (spotprisen uten merverdiavgift og påslag) er høyere enn terskelverdien per kilowattime (kWt). I disse timene vil 90 prosent av beløpet over terskelverdien være dekket av strømstøtte. Fra 1. januar 2024 har terskelverdien vært 73 øre per kWt eksklusive merverdiavgift. Samtlige fylker betaler merverdiavgift, bortsett fra Nordland, Troms og Finnmark som har fritak. I forslag til statsbudsjett 2025 er det foreslått å prisjustere terskelverdien slik at den øker til 75 øre per kWt fra og med 1. januar 2025. Det gis ikke stønad for forbruk over 5 000 kWt per måned per målepunkt. På RME sine nettsider er det publisert en rapport som viser hvilke timer det utbetales strømstøtte per prisområde.

Etter strømstøtnadslovens § 5a beregnes strømstøtten for en husholdning etter følgende formel:

$$0,9 \times (\text{elspotpris i prisområdet hvor kunden er tilknyttet} - \text{terskelverdi}) \times 1,25$$

Strømstøtten har blitt beregnet slik basert på timesbasert ordning fra og med september 2023. Tidligere var stønaden beregnet med gjennomsnittlig strømpris per måned i hvert prisområde.

I tråd med strømstøtnadslovens § 6 skal strømstøtten utbetales som fradrag i fakturert nettleie. Dersom nettleien faktureres separat og stønaden overstiger nettleien, skal det overskytende beløp utbetales til kunden senest ved fakturaforfall.

---

4 Strømstøtnadsloven, 2021, § 4-1

5 Veilederen til leveringspålitelighetsforskriften, NVE 2018

6 Midlertidig forskrift om strømstønad §12

Parallelt med at nettselskapet sender faktura til kunder, sendes en faktura til RME med et beløp tilsvarende det samlede beløpet som utbetales til kundene. Kompensasjonen fra RME skal være på nettselskapenes konto på forfallsdato for faktura til kundene, for å unngå utfordringer med nettselskapenes likviditet.

RME utfører månedlige kontroller før kompensasjonen utbetales til nettselskapene. Sammen med fakturaen, sender nettselskapene en underlagsfil til RME som inneholder metadata for målepunktet, samt data på forbruk og utbetaling. RME sammenligner fakturabeløpet med underlagsfilen og ved unormale avvik opprettes dialog med nettselskapet for å avklare årsaken til avviket.

Merk at prosessen beskrevet over gjelder utredningens analyseperiode, som foregikk i januar - april i 2024.

2 Metode

2.1 Identifisering av risikoområder

Vi har fra tidligere gjennomgang i 2023 identifisert tre risikoområder som også er lagt til grunn for årets revisjon:

- Riktig utbetaling til kunder og fakturering til RME
- Riktig kategorisering av støtteberettigede målepunkt
- Boligselskapenes rapporteringsplikt og utbetalinger til boligselskap

Boligselskapene er ikke eksplisitt nevnt som delproblemstilling i oppdragsbestillingen fra RME, men tas med i rapporten da risikoområdet anses som uendret. I mandatet for revisjons av nettselskapenes håndtering av strømstøtteordningen er det videre aktuelt å se på hva nettselskapene har av tiltak for å redusere risikoen på dette punktet. Disse risikoområdene, inkludert erfaringene fra forrige års revisjon, ligger til grunn for utvalget av de delproblemstillingene som har vært gjenstand for årets analyse. Det er også foretatt samtaler med systemleverandørene i en tidlig fase av prosjektet for å identifisere mulige risikoområder knyttet til systemstøtten, og om risikobildet er endret etter overgang til timebasert beregning. Det ble ikke avdekket nye risikoområder.

2.2 Rammeverk for vurdering av nettselskapenes internkontroll

2.2.1 Rammeverk

For å kunne besvare delproblemstillingene, gjør vi en vurdering opp mot et sett av utvalgte kriterier. Kriteriene for vurdering av internkontrollen bygger på COSOs rammeverk for internkontroll (COSO, 2013). Dette er et internasjonalt anerkjent rammeverk for vurdering og utvikling av internkontroll i virksomheter. Virksomhetens kontrollmiljø er internkontrollens grunnstruktur, og er grunnmuren for alle øvrige komponenter. I gjennomgangen av nettselskapenes kontrollmiljø har vi fokusert på følgende kriterier:

- **Risikoforståelse:** Virksomheten har identifisert og evaluert mulighet for feil i strømstøtteutbetalinger, og har forståelse for hvor feil kan oppstå.
- **Tydelige rutiner og retningslinjer:** Det finnes etablerte skriftlige rutiner og retningslinjer, med klar rolle- og ansvarsfordeling.
- **Etterlevelse og kontinuitet:** Det er etablert mekanismer for å sikre at rutineene er operasjonalisert og etterleves, inkludert situasjoner som sykdom eller fravær av nøkkelressurser.
- **Sporbarhet:** Det finnes mekanismer som sikrer revisjonsspor som gir grunnlag for etterprøving, og eventuelle skjønnsmessige vurderinger dokumenteres systematisk.
- **Oppfølging og kvalitetssikring:** Det er etablert kontrollaktiviteter med utgangspunkt i virksomhetens risikovurdering, for oppfølging av etterlevelse av rutiner samt kvalitet (nøyaktighet, gyldighet og tidsriktighet) i utbetalinger. Dette kan inkludere løpende kvalitetssikring av rutiner og systematisk etterkontroller.

2.2.2 Kategorisering av nettselskapenes internkontroll

Basert på kartleggingen, intervjuer med nettselskapene og resultater fra den kvantitative analysen har vi kategorisert nettselskapenes kontrollmiljø i tre kategorier; «Modent», «Bør/kan forbedres» og «Behøver vesentlig forbedring».

Kategoriene defineres slik at vi kan identifisere forbedringsbehov også for selskaper der det ikke er avdekket feil, men hvor den generelle modenheten i kontrollmiljøet tilsier en forhøyet risiko for fremtidige feil.

- **Modent**
Det foreligger definerte og dokumenterte rutiner for håndtering av de ulike delene av strømstøtteordningen, inkludert kontroller som sikrer sporbarhet i beslutninger om kategorisering av målepunkt og støtteberettigelse, samt kvalitetssikring av nøyaktighet i beregning og utbetaling av støttemidler. Eventuelle avvik som oppdages har blitt fulgt opp med dokumenterte forklaringer og/eller korrigeringer.
- **Bør/kan forbedres**
Det foreligger definerte rutiner for håndtering av strømstøtteordningen og vesentlige avvik er fulgt opp med dokumenterte begrunnelser og/eller korrigeringer. Det er imidlertid ett potensiale for å styrke internkontrollen, gjennom tydeligere dokumentasjon av beslutninger om kategorisering og støtteberettigelse og/eller innføring av kontroller for kvalitetssikring av nøyaktighet i beregning og utbetaling av støtte.
- **Behøver vesentlig forbedring**
Det foreligger ikke definerte rutiner for håndtering av strømstøtteordningen, og det er i liten grad mulig å etterprøve vurderinger om støtteberettigelse eller oppfølging av eventuelle avvik som er avdekket knyttet til beregning og utbetaling av støtte. Manglende rutiner og demonstrerbar praksis gir liten grad av sikkerhet for fremtidig korrekt håndtering av ordningen, med mindre internkontrollen styrkes.

Merk at kategoriseringen er endret fra fjorårets revisjon, hvor vi kun hadde to kategorier tilfredsstillende og mindre tilfredsstillende.

Vi har i rapporten benyttet begrepet vesentlighet i våre vurderinger. Ved mangler eller svakheter i kontrollmiljøer som er knyttet til en høy sannsynlighet og stor konsekvens av avvik, vil i en risikovurdering vurderes som vesentlig.

2.3 Datagrunnlag

2.3.1 Kvantitativ analyse av alle nettselskap

I den kvantitative analysen har vi undersøkt om det finnes indikasjoner i de tilgjengelige dataene på om strømstøtte ikke er utbetalt i henhold til krav i lov og forskrift. Nedenfor følger en beskrivelse av datagrunnlag og metode for den kvantitative analysen.

Datagrunnlag

Vi har koblet sammen data fra flere ulike kilder for å få et best mulig kontrollgrunnlag. Nedenfor følger en beskrivelse av de sentrale datakildene, inkludert en vurdering av datakvalitet.

Informasjon på fakturaene fra nettselskapene

Nettselskapene sender månedlige fakturaer til RME, for å få kompensert strømstøtte som utbetales til kundene. Fakturaen skal inneholde informasjon om samlet utbetalt beløp og antall kunder som mottar strømstøtte. Dette er videre fordelt på henholdsvis husholdninger og boligselskap. Beløpene er fordelt på inneværende periode og korrigeringer fra tidligere perioder. RME sammenstiller informasjonen fra fakturaene i egne filer per måned.

Underlagsfiler fra nettselskapene

I forbindelse med fakturaene skal nettselskapene også oversende egne filer med detaljert informasjon om utbetalinger av strømstøtte per målepunkt for den aktuelle måneden. Summen av fakturalinjene i underlaget skal stemme overens med summen på fakturaen som sendes RME. Filene skal inneholde informasjon om (per fakturalinje):

- **Målepunkts-ID:** Unik id per målepunkt. Kan blant annet brukes til å sammenstille informasjon fra nettselskapene med informasjon fra Elhub.
- **Fra dato:** Første dag for perioden den aktuelle fakturalinjen gjelder.
- **Til dato:** Siste dag for perioden den aktuelle fakturalinjen gjelder.
- **Forbruk:** Antall brukte kilowattimer (kWh) for målepunktet i den aktuelle perioden
- **Kompensert forbruk:** Antall kilowattimer (kWh) som målepunktet har mottatt strømstøtte for den aktuelle perioden.
- **Støttesats:** Benyttet støttesats for målepunktet den aktuelle perioden
- **Sluttbrukergruppe:** Informasjon om målepunktets sluttbrukergruppe den aktuelle perioden.⁷
- **Næringskode:** Målepunktets næringskode. Særlig aktuelt for målepunkt som er tilknyttet virksomheter
- **Priskode:** Indikator for om utbetalingen er til husholdning eller boligselskap. Alternativt skal man rapportere utbetalinger til husholdninger og til boligselskap i separate filer, med filnavn som angir mottakergruppe.

Til sammen har vi analysert om lag 11,1 millioner fakturalinjer i underliggende dokumentasjon.

Beregning og analyse av indikatorer

Den kvantitative analysen har tatt utgangspunkt i de månedlige fakturaene fra nettselskapene til RME. For hver faktura har vi identifisert tilhørende underlagsfiler, og koblet de sammen. Det er identifisert innsendte underlagsfiler for samtlige fakturaer.

Videre har vi brukt informasjonen i fakturaene og i underlagsfilene i kvantitative beregninger, med hensikt å identifisere forhold ved nettselskapene som kan indikere risiko rundt deres oppfølging av strømstøtten. Dette er gjort gjennom beregning av ulike indikatorer, nærmere beskrevet i punktlisten under. Indikatorene identifiserer selskap med utbetalinger som er verdt å undersøke nærmere i den kvalitative analysen (eksempelvis grunnet større korreksjoner). Merk at et utslag på en indikator ikke nødvendigvis indikerer en feil, men at utbetalingen er av en karakter som er interessant å undersøke grundigere.

---

⁷ For informasjon om sluttbrukergruppene, se <https://dok.elhub.no/ediel2/consumption-code>.

Indikatorene som er tatt med videre inn i den kvalitative analysen er:

- **Avvik fakturert beløp:** Beregnet som avvik mellom beløp på faktura til RME og sum av alle fakturalinjene i fakturaunderlaget
- **Korreksjon:** En korreksjon er definert som en fakturalinje med et forbruk som ikke tilhører den aktuelle fakturaperioden.
- **Ikke husholdning:** Ikke husholdning er identifisert dersom selskapet har utbetalt strømstøtte til målepunkt som ikke er registrert som husholdning i nettselskapets systemer.
- **Boligselskap:** Boligsselskap er identifisert dersom utbetalingen er til et boligselskap. Indikatoren er ikke en indikator på feil i seg selv, men boligselskap er av særlig interesse i analysen. Uttrekket gir grunnlag for å kunne velge ut boligselskaper som kan ha næringsdel med krav til avkortning (se avsnitt 4.4) eller har hatt særskilt høyt fellesforbruk som det har blitt gitt strømstøtte for.
- **Boligselskap usikker:** Boligselskap usikker er identifisert som utbetalinger til boligselskap som ikke er tydelig identifisert som boligselskap i dataene (typisk boligselskap registrert som AS).

Et utvalg av potensielle avvik identifisert i den kvantitative analysen er diskutert med de aktuelle nettselskapene. I stikkprøvegjennomgangen ble selskapene bedt om å forklare hvilke vurderinger som ble gjort ved utbetaling til de aktuelle målepunktene. Der nettselskapet har vist til rimelige forklaringer rundt vurderinger som ble gjort, har vi ikke hatt noen grunnlag for å betvile dette. I enkelttilfeller har vi bedt om nærmere dokumentasjon.

2.3.2 Egenrapportering (spørreundersøkelse til nettselskapene)

For effektivt å innhente informasjon om nettselskapenes kontrollmiljø ble det sendt ut et spørreskjema i form av en egenevaluering til alle nettselskapene i starten av oppdraget. Spørsmålene ble utformet i samarbeid med RME og omhandlet blant annet nettselskapenes kundemasse, forholdet til systemleverandør, risikovurderinger, kontrollmiljø, rutiner og i hvilken grad de sikrer sporbarhet i sine prosesser. Det ble også stilt spørsmål knyttet til andre forhold ved ordningen; om nettselskapenes skiller mellom primær- og sekundærbolig, hvordan de håndterer boligselskapenes rapporteringsplikt og erfaringer med overgang til timesbasert ordning. Gjennom denne innhentingen sikret vi oss informasjon direkte fra nettselskapene om hvordan de beskriver sitt eget kontrollmiljø. Undersøkelsen ble gjennomført ved hjelp av BDOs spørreundersøkelsesverktøy BDO Feedback, og svar ble innhentet fra samtlige nettselskaper (svarprosent 100%).

2.3.3 Samtale med systemleverandørene

Egenrapporteringen identifiserte hvilke systemleverandører nettselskapene benytter for å avregne og danne grunnlaget for videre fakturering, herunder fakturaavkortning for strømstøtte. Forut for intervjuene med nettselskapene ble de to systemleverandørene CGI Group og Hansen Technologies kontaktet. Formålet var å få innsikt i endringer eller forhold på systemsiden som har innvirkning på nettselskapenes evne til å håndtere ordningen, herunder mulige endring i risikobildet.

2.3.4 Gjennomgang av nettselskapenes internkontroll

30 selskaper har blitt valgt ut og intervjuet med bakgrunn i resultatene fra de kvantitative analyser av strømstøtteutbetalingene og egenrapporteringen fra nettselskapene.

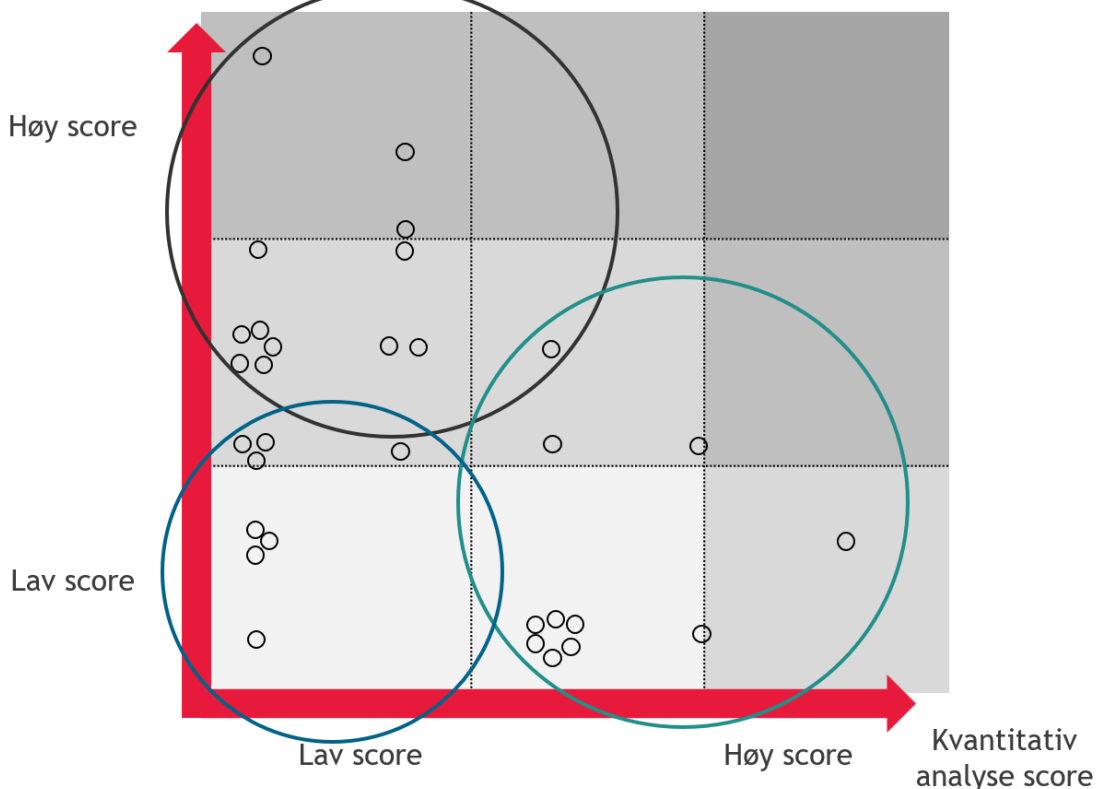
Utvelgelse av nettselskap til kontroll - kriterier for utvelgelse

Selskapene som ble valgt ut til intervju ble valgt ut med utgangspunkt i utvelgelseskriterier definert i en risikomatrix. Se Figur 1 som illustrerer risikomatrixen benyttet for utvelgelse.

Selskaper med risiko i X-aksen, identifiserte risiko i oversendt data over utbetalinger, ble valgt ut med utgangspunkt i den kvantitative analysen. Selskaper med risiko i Y-aksen, identifisert risiko i rutiner og kontrollaktiviteter, ble valgt ut med utgangspunkt i nettselskapenes egenrapportering. I figuren er selskapene plottet langs en akse som gjenspeiler identifisert risiko fra egenrapportering, og fra en kvantitativ analyse. Selskapene som ble valgt ut med utgangspunkt i egenrapportering er omkranset med en sort sirkel, men selskapene som ble valgt ut med utgangspunkt i kvantitativ analyse er omkranset med en grønn sirkel. Selskapene som er omkranset av en blå sirkel ble valgt ut med utgangspunkt i øvrige kriterier (sent svar på egenrapporteringen og utvalgte hyttekommuner).

Av totalt 30 valgt til intervju var 11 av selskapene med i den grundigere gjennomgangen i forrige revisjon, mens 19 ikke var med i en grundigere gjennomgangen. Av de 19 som ikke var med i fjor var 14 av disse ikke omfattet av ordningen i 2023. Detaljer om utvelgelse kan sees nedenfor.

Egenrapportering score

Figur 1: Risikomatrix benyttet for utvelgelse av nettselskaper til intervju. Selskapene fikk score etter tilbakemeldinger gitt i egenrapportering langs Y aksen og etter rangering opp mot funn i den kvantitative dataanalysen langs X aksen. De tre sirklene omkranser utvalget som er gjort på de ulike utvalgsmåter: Kvantitativ analyse (grønn), egenrapportering (sort) og andre kriterier (blå). Figuren omfatter ikke de resterende selskaper. Disse befinner seg lavere nede på de to skalaene. Kilde: BDO

Utvalgte selskaper basert på kvantitativ analyse:

For å vurdere risiko mellom nettselskapene i den kvantitative analysen har vi tatt

utgangspunkt i de definerte indikatorene beskrevet i kapittel 3.3.1. Vi har gitt hvert nettselskap en score på 0, 1 eller 2 på følgende faktorer:

- Avvik mellom fakturert beløp og oversendt underlag
- Omfang av korreksjoner (herunder andel av totalt transaksjoner og beløpsomfang)
- Utbetaling til kunder som ikke er registrert som husholdning i nettselskapets systemer (herunder andel av totalt transaksjoner og beløpsomfang)
- Utbetalinger til boligselskaper (herunder andel av totalt transaksjoner og beløpsomfang)

En score på 2 tilsier at selskapet har relativt høyt utslag på en indikator, eksempelvis et høyt omfang av avvik mellom fakturert beløp til RME og underliggende dokumenterte utbetalinger. En score på 1 tilsier at et selskap har noe utslag for en valgt indikator. Vi har summert scoren per nettselskap og valgt ut alle selskaper med summert score på 2 eller høyere til oppfølging. Dette gir 11 selskaper (selskapene er omkranset av en grønn sirkel i Figur 1). Det presiseres at utslag på de kvantitative indikatorene ikke er ensbetydende med feil, men en av flere dimensjoner i en helhetlig vurdering av risiko, med særlig hensikt å identifisere selskaper for videre oppfølging.

Utvalgte selskaper basert på egenrapportering:

For egenrapportering har vi vurdert følgende risikomenter:

- Har rutiner,
- har kontrollaktiviteter,
- kontroller før eller i etterkant av utbetalinger,
- kontroll av nyregistrerte målepunkter og
- om de ved forrige revisjon ble vurdert til å ha et noe svakere kontrollmiljø selv om de i denne runden ble vurdert til «tilfredstillende» som følge av ingen vesentlige avvik ble avdekket.

På de enkelte risikomomentene er det gitt en score fra 1 til 3. Dette er så summert opp. For å få trukket ut et tilstrekkelig utvalg til intervju ble alle selskaper med score på 7 eller høyere valgt ut. Dette ga 13 selskaper i tillegg til de 11 som ble tatt ut i den kvantitative analysen (selskapene er omkranset av en sort sirkel i Figur 1). I tillegg tok vi med de selskapene som var sene med å svare på egenrapporteringen, og som ikke hadde bedt om forlenget frist. Vi forsikret oss også om at de selskapene vi rangerte lavest ved fjorårets gjennomgang, ble med i utvalget.

Stikkprøver

I forkant av intervju ble det sendt over et utvalg målepunkt som det var ønskelig å se nærmere på i intervju. Disse målepunktene ble plukket ut basert på utvalgsriterier i satt opp i den kvantitative analysen. Ulike utvalgsriterier ble benyttet. Eksempelvis størrelse på strømstøtteutbetaling, navn på boligselskap (ikke borettslag i navnet eller selskapsform), beliggenhet med sannsynlighet for næring i samme bygg (bruk av Google Maps/lokalkunnskap). Antall stikkprøver lå på ca. 5-15 per nettselskap, avhengig av hvilke indikatorer som hadde hatt utslag i den kvantitative analysen.

Beskrivelse av intervjuprosessene

Selve intervjuprosessen foregikk todelt. I første del ble det stilt oppfølgingsspørsmål til svar gitt egenrapporteringen. I andre del gjennomgikk nettselskapet oversendte stikkprøver. Her fikk vi detaljert informasjon, både muntlig og i form av selskapets egen dokumentasjon, om de vurderinger som lå til grunn for utbetalingene til målepunktene i stikkprøvene.

I gjennomgangen av selskapets egenrapportering var fokuset å få bekreftet eller avkreftet hva selskapet allerede hadde meldt inn i egenrapporteringen. Dette ble gjort ved å utfordre på dokumentasjon, og ettergå kontrollaktiviteter og prosesser. Det ble også stilt særskilte spørsmål om behandling av boligselskaper, sekundærbolig og fritidsboliger for å kartlegge om nettselskapet hadde adekvate prosesser for å følge opp disse spesifikt.

I gjennomgangen av stikkprøver av selskapets utbetalinger, var fokuset på om målepunkt som har mottatt kompensasjon faktisk er kvalifisert for dette. Disse ble gjennomgått i detalj i møtene.

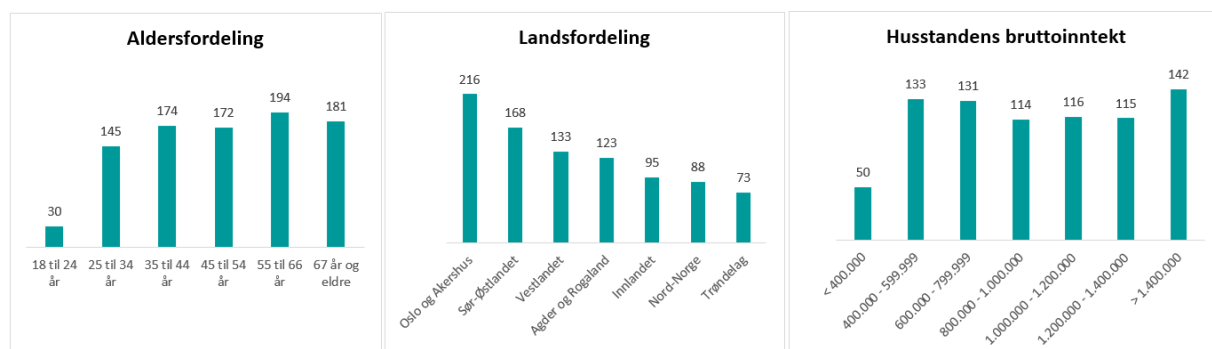
2.3.5 Spørreundersøkelse nettkunder

Etter ønske fra RME har vi kartlagt hvorvidt nettselskapenes kunder opplever det som utfordrende å etterprøve strømstøtten de mottar. Utover å kartlegge nettselskapenes opplevelse av dette gjennom spørreundersøkelse og intervjuprosesser er dette blitt undersøkt gjennom en egen spørreundersøkelse direkte mot husholdninger.

BDO har benyttet Respons Analyse som underleverandør til denne oppgaven. De har gjennomført egen web-undersøkelse. Utvalget er landsrepresentativt og trukket tilfeldig fra Respons Analyses Webpanel - Responspanelet.

Spørreundersøkelsen ble gjennomført i slutten av august 2024. Spørsmålene omfattet forbrukeres tillit til nettselskapenes håndtering av strømstøtteordningen, opplevd mulighet til å kunne påse at mottatt strømstøtte er korrekt beregnet og om forbrukerne opplever at nettselskapet er behjelpelig med å gi informasjonen for å kontrollere strømstøtten (via veiledning på faktura, informasjon på nettside). Ved negativt svar fikk respondenten anledning til å utdype og begrunne sitt svar på de to sistnevnte spørsmål.

Mottakerne ble invitert ved hjelp av en e-post med en unik lenke til vår undersøkelse. Antall respondenter var 1 150. Første innledende spørsmål luket ut respondenter som ikke betaler fakturaer knyttet til strømforbruk og nettleie. Etter dette utfallet ble utvalget redusert til 896 respondenter. Disse er godt fordelt på kjønn, landsdel, by og land, utdanningsnivå og inntekt.

Figur 2: Grafene viser fordelingen på alder, bosted, og husstandens brutto inntekt på de 896 respondentene som betaler fakturaer knyttet til strømforbruk og nettleie. Kilde: BDO, basert på data mottatt fra RME.

Representativiteten anses som like god som for hele utvalget, men feilmargenene blir litt høyere ved ca. 900 respondenter enn ved 1 000 respondenter, som det er vanlig å benytte på landsrepresentative undersøkelser. Ettersom forskjellen er såpass liten, har dette begrenset betydning. Undersøkelsen er derfor vurdert å ha statistisk signifikans.

2.4 Avgrensninger og metodiske begrensninger

Den kvantitative analysen er gjennomført for alle nettselskap som har utbetalt strømstøtte for forbruk i perioden januar til april 2024. For nevnte periode er alle prisområdene i landet (NO1 til NO5) omfattet av analysen. Samlet sett er det gjennomført analyser av 75 nettselskap.

For selskaper hvor vi i den kvantitative analysen ikke har resultert i funn som det har vært grunnlag for å stille spørsmål ved, eller der selskapene har gitt rimelige svar på eventuelle avvik som har blitt avdekket, har vi ikke noe grunnlag til å betvile at kontrollmiljøet er tilfredsstillende. Det er i de tilfellene ikke gjort vurderinger av virksomhetenes rutiner utover å påse at de foreligger og rimelighetsvurdere omfanget basert på mottatt dokumentasjon. Ytterligere kvalitetssikring av det enkeltes selskaps rutiner har vært utenfor vårt mandat.

BDO finner det riktig å presisere at vi ikke kan påta oss ansvar for fullstendigheten eller riktigheten i det grunnlagsmaterialet som har vært utgangspunkt for våre vurderinger. Dersom vi har mottatt uriktig eller ufullstendige opplysninger, har vi ikke hatt anledning til å avdekke dette ut over overordnede rimelighetsvurderinger.

3 Resultater og funn

3.1 Overordnede vurdering av nettselskapenes internkontroll

3.1.1 Innledning

Formålet med dette underkapittelet er å gi en overordnet vurdering av nettselskapenes internkontroll. I de senere underkapitlene besvarer vi delproblemstillingene som ligger i oppdraget. Samlet skal dette gi svar på om målepunkt som har mottatt kompensasjon faktisk er kvalifisert for dette etter strømstøttslovens hensikt.

3.1.2 Observasjoner fra kvantitativ analyse

I perioden januar til april 2024 ble det utbetalt 1 688 millioner kroner i strømstøtte fra RME til nettselskapene (tall hentet ut per juni 2024). I samme periode i fjor ble det utbetalt om lag 5,5 milliarder kroner. Nedgangen skyldes i all hovedsak lavere strømpriser.

Det har blitt utbetalt strømstøtte fra RME til 75 nettselskaper fordelt over alle landets prisområder. I fjor ble utbetalt støtte til 48 nettselskaper. Nettselskaper i nordlige prisområder (NO3 og NO4) inngår for første gang i revisjonsgrunnlaget. Det skyldes delvis noe høyere strømpriser i nord, men også at overgangen til en timesbasert ordning gjør at det oftere blir strømstøtte. Nettselskapene i nord har mottatt i overkant av 10 prosent av den utbetalte strømstøtten i perioden.

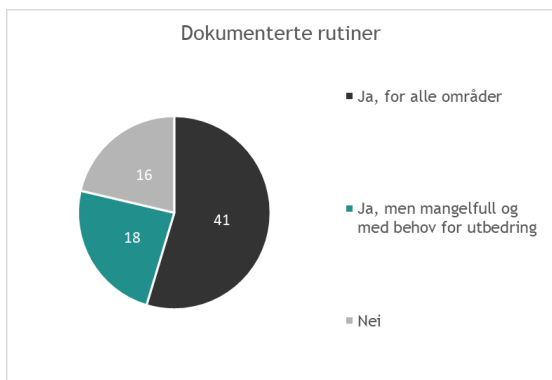
Om lag 95 prosent av strømstøtten er til husholdninger, mens om lag fem prosent går til boligselskaper. 0,03 prosent av støtten har gått til mottakere ikke definert som husholdninger eller boligselskaper i underlaget. Sekundærbolig med strømstøtte fremkommer ikke som kategori i underlaget og kan derfor ikke skilles ut fra husholdning.

Om lag 75 prosent av samlet utbetaling skjedde i januar. Øvrig utbetaling ble relativt likt fordelt mellom februar, mars og april.

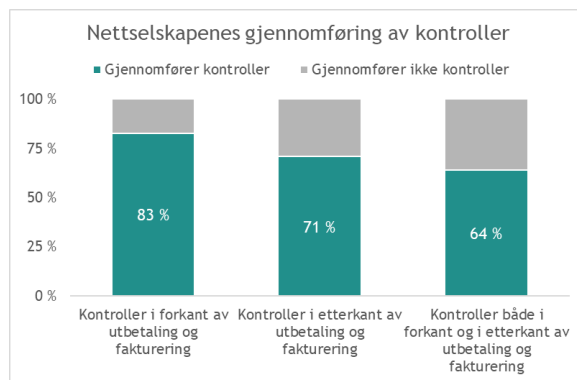
3.1.3 Observasjoner fra egenrapportering

55 prosent av nettselskapene oppgir at de har dokumenterte rutiner som dekker alle områder av strømstøtteordningen, se figur 3. 24 prosent svarte at de hadde rutiner, men at disse var mangelfulle og med behov for utbedring. Resterende nettselskaper manglet dokumenterte rutiner, hvorav flere forklarte at det ikke har vært prioritert grunnet små forhold som lite geografisk område, få nettkunder og få ansatte.

Videre ble nettselskapene spurt om de gjennomfører kontrollaktiviteter i forbindelse med utbetaling og fakturering av strømstøtte, se figur 4. 83 prosent av nettselskapene oppgir at de utfører kontroller i forkant av fakturering og 71 prosent i etterkant. 64 prosent gjennomfører kontroller både i forkant og etterkant. Av de selskapene som opplyste om at de ikke gjennomfører noen kontrollaktiviteter, ble dette begrunnet med enten at de gjør kontrollene løpende, har stor tillit til systemet og systemleverandørene eller manglende kapasitet.

Figur 3: Antall av nettselskapene som har svart hvorvidt de har dokumenterte rutiner for håndtering av strømstøtteordningen. Kilde: BDO

Figur 4: Prosentvis fordeling av hvorvidt nettselskapene gjennomfører kontrollaktiviteter i forkant, i etterkant eller både i forkant og i etterkant av utbetaling og fakturering av strømstøtte. Kilde: BDO

I 2023 ble det ikke gjennomført egenrapportering fra hele populasjonen av strømselskaper. Det er derfor ikke direkte sammenligningstall tilgjengelig for datagrunnlaget over. Blant de 30 selskapene som ble intervjuet i 2023, oppga imidlertid omkring halvparten at de manglet rutinebeskrivelser og ikke gjennomførte etterkontroller.

3.1.4 Observasjoner fra intervjuer

Av de 30 nettselskapene vi snakket med hadde 21 av selskapene dokumenterte rutiner som de sendte over til oss. Likevel var det flere tilfeller av at disse rutinene var lite beskrivende og ville i liten grad være hensiktsmessig hvis en utenforstående skulle utføre oppgaven.

Flere nettselskaper begrunnet mangelen av rutiner med at det kun er én eller to ansatte som jobber med strømstøtteordningen. I et av intervjuene ble risikoen ved å ikke ha rutiner fremtredende. I dette nettselskapet var det et tilfelle hvor kundeansvarlig gikk av med pensjon uten at selskapet hadde formaliserte rutiner og kontrollaktiviteter. I tillegg ble informasjon om kategoriseringen av målepunkt i liten grad dokumentert i systemet. Dette har ført til store utfordringer for etterfølgeren, som nå må bruke tid på opplæring, utarbeide rutiner fra grunnen av, og rette flere feil i kategoriseringen. Dette eksempelet viser tydelig risikoen nettselskapene står overfor uten etablerte rutiner.

Vi ser at de større nettselskaper som regel har godt beskrevne rutiner ettersom de ofte har mange saksbehandlere som jobber med ordningen, og turnover på kundeservice tilsier at dette er et viktig grunnlag for opplæringsformål. Dette reduserer risikoen for at oppgavene utføres forskjellig og styrker internkontrollen. Utover rutiner observerer vi at flere selskaper benytter sjekklister og egne kontrollrapporter. Dette bidrar til å styrke internkontrollen og identifisere mulige feil.

Vi opplever at nettselskapene vi hadde intervjuer med jevnt over hadde rutiner og systemer for å dokumentere og arkivere saksbehandlingen. Likevel ser vi at det mangler formaliserte kontrollaktiviteter knyttet til denne prosessen. Til tross for dette observerte vi at flere nettselskaper gjennomfører kontroller i praksis uten at dette nedtegnet i rutiner. Et eksempel er logiske kontroller, der nettselskapene sjekker om utbetalt strømstøtte samsvarer med strømprisene for den aktuelle perioden.

3.1.5 Vår vurdering

Som beskrevet i kapittel 3.2.1, bygger vår vurdering av internkontrollen på COSOs rammeverk for internkontroll. Overordnet fremstår virksomhetenes risikoforståelse å være tilfredsstillende, basert på resultater fra egenrapportering og intervjuer. Det virker også å være sporbarhet i de kontrollene som er etablert og som gjennomføres, noe som legger grunnlag for etterprøving. Under følger ytterligere vurderinger knyttet til kvaliteten i selskapenes rutineverk og kvalitetssikringsarbeid.

Av totalt 75 nettselskaper oppgir 79 prosent å ha dokumenterte rutiner (jfr. Figur 3). I tillegg til de 21 % som oppgir å ikke ha dette, oppgir ytterligere 24 % at rutinene er mangelfulle og har behov for forbedring. Egenrapporteringen og intervjuene indikerer at selskapene i stor grad gjennomfører kvalitetssikring før og etter utbetaling, selv uten rutiner for dette. På generelt grunnlag øker risikoen for feil når rutiner ikke er skriftliggjort eller formalisert på hensiktsmessig vis. Dette skyldes at grunnlaget for oppfølging blir svakere, samt at kontrollmiljøet blir mer personavhengig. Dette ser blant annet til å være rot-årsaken til svikt i internkontrollen for selskapet med svakest resultat.

Selv om vi ikke har et statistisk grunnlag til å kunne sammenligne med fjoråret, ser vi tegn til en forbedring. Dette gjelder flere av de selskapene som i fjor fikk anbefaling om å få skriftliggjort sine rutiner, og som også i år var gjenstand for intervju. Ser man på hele populasjonen, bør denne anbefalingen videreføres. Resultatene må imidlertid også sees i sammenheng med at den totale populasjonen for årets gjennomgang er bredere enn tidligere, og inkluderer selskaper som ikke tidligere har vært omfattet.

3.1.6 Vår anbefaling

Vår generelle vurdering av nettselskapenes internkontroll er at den i all hovedsak er tilfredsstillende. Samtidig ser vi rom for mulige risikoreducerende tiltak hos flere. Skriftlige rutiner bør foreligge slik at det er mulig å utføre oppgaven i størst mulig grad for utenforstående uten omfattende opplæring. Dette vil bidra å redusere personavhengighet og risikoen for feil. Videre anbefaler vi at nettselskaper som ikke allerede benytter rapporter til kontrollformål tar dette i bruk for å identifisere mulige feil. Slike rapporter kan være lister som direkte avdekker feil, men også avvik fra en normal eller populasjonen for øvrig. Bruk av kontrollrapporter kan da være utgangspunkt for stikkprøver, hvor en velger ut målepunkter for nærmere kontroll. For eksempel får å sjekke om grunnlaget for kategorisering er til stede.

3.2 Riktig fakturering til RME

3.2.1 Innledning

Dette underkapittelet behandler spørsmålet om beløpene som nettselskapene har fakturert RME er korrekte. Prosessen for utbetaling foregår ved at nettselskapene fakturerer RME hver måned et beløp som skal tilsvare summen av strømstøtte som de utbetaler til sine kunder. Fakturaen skal inneholde informasjon om beløp og antall utbetalinger, fordelt på boligselskap og husholdninger. Denne informasjonen samles inn og struktureres av saksbehandlere i RME i månedlige Excel-filer, som benyttes til å gjøre overordnede kontroller av de fakturerte beløpene opp mot beregninger basert på forbruksdata fra Elhub (som beskrevet i kapittel 2.3).

Samtidig som faktura sendes til RME, skal nettselskapene laste opp datafiler med underslagsinformasjon som dokumenterer hver enkelt utbetaling til sine kunder for den samme perioden. Summen av fakturalinjer i disse datafilene skal tilsvare fakturabeløpet som er fakturert RME. For å kontrollere riktig utbetaling har vi derfor foretatt en kvantitativ analyse for å avstemme mellom faktura og underlag.

Videre har vi analysert korreksjoner som fremkommer av fakturaen og som gjelder tidligere perioder. Korreksjoner er forbruk for tidligere perioder enn perioden som fakturaen til RME i hovedsak gjelder. Dette fremkommer på egne fakturalinjer.

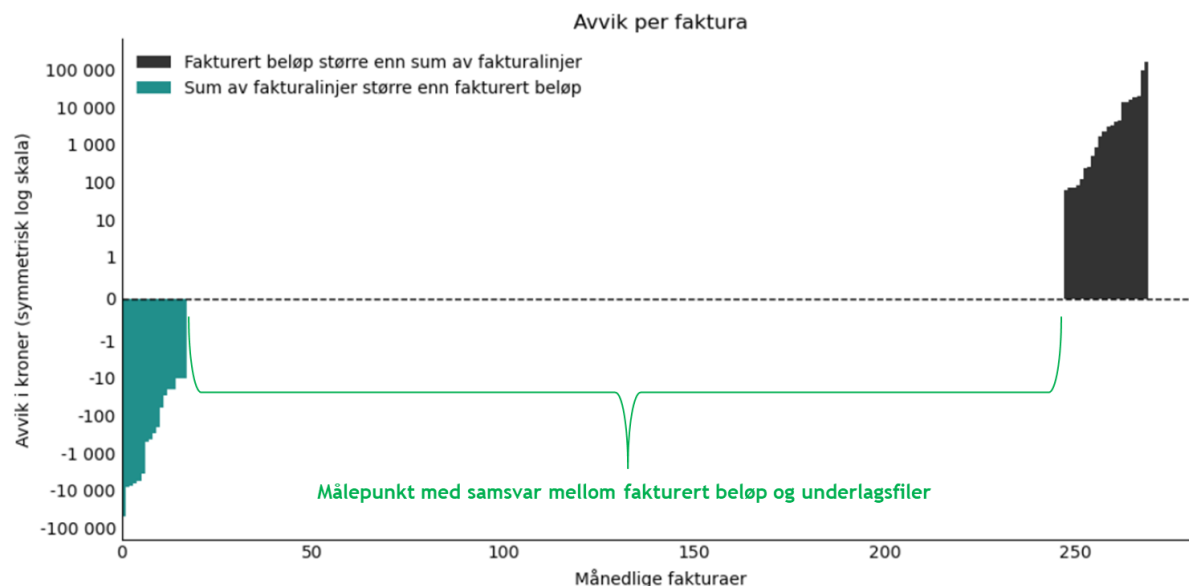
3.2.2 Observasjoner fra kvantitativ analyse

Avstemming mellom faktura og underlag

I den kvantitative analysen har vi koblet sammen de månedlige fakturabeløpene, fakturert fra nettselskapene til RME, med tilhørende informasjon fra underlagsfilene sendt inn av nettselskapene. Vi har summert alle fakturalinjene og sammenlignet resultatet med beløpet fakturert til RME. For den aktuelle perioden innebærer dette 269 månedlige fakturaer, over 400 underlagsfiler og om lag 11,1 millioner fakturalinjer.

Nettselskapene har til sammen fakturert RME for utbetalt strømstøtte på 1 688 millioner kroner. Det samlede avviket (i absoluttverdi) mellom fakturert beløp til RME og fakturalinjene i de tilhørende underlagsfilene utgjør om lag 400 000 kroner. Dette avviket utgjør om lag 0,02 prosent av den samlede strømstøtten.⁸

Figuren under viser avviket per månedlig faktura mellom fakturert beløp til RME og sum av fakturalinjer i underlagsfiler.

Figur 5: Avvik mellom fakturabeløp og sum av fakturalinjer for hver faktura til RME. Fakturaene er sortert fra største negative avvik til største positive avvik. Negative avvik (fakturabeløp lavest) i grønt til venstre og positive avvik (fakturabeløp større enn sum av fakturalinjer) i svart til høyre. Kilde: BDO, basert på data mottatt fra RME.

⁸ Den totale summen av fakturalinjer i de tilhørende underlagsfilene summerer seg til 300 000 kroner lavere enn det samlede fakturerte beløpet til RME (0,02 prosent av samlet fakturert beløp). Til sammenligning var tilsvarende avvik i fjorårets revisjon på 10 millioner kroner, tilsvarende 0,25 prosent av utbetalt beløp.

Som figuren viser, har størstedelen av fakturaene (241 av 269) samsvarende beløp i henholdsvis faktura og underlagsfiler. Stolpene til venstre (i grønt) viser fakturaer med negative avvik, altså der summen av fakturalinjer i underlagsfilene er større enn det fakturerte beløpet til RME. Det største enkeltavviket i denne retningen er på 50 000 kroner. Til høyre i figuren (i svart) vises de positive avvikene, altså der beløpet som er fakturert til RME er større enn summen av fakturalinjene i underlagsfilene. Det største enkeltavviket er på om lag 100 000 kroner.⁹

Samlet sett vurderer vi at kvaliteten på underlagsinformasjon fra nettselskapene, samt samsvaret med fakturainformasjonen, er betydelig bedre enn tilfellet var ved revisjonen i 2023. RME oppgir at de har fulgt opp dataleveransene fra nettselskapene fortløpende i 2023, noe som synes å ha hatt en positiv effekt.

Korreksjoner

Som nevnt i kapittel 3.2.1 er korreksjoner identifisert i den kvantitative analysen definert ved at forbruket for den enkelte fakturalinje ikke tilhører samme periode som fakturaen. Det forekommer i flere tilfeller flere korreksjoner for enkeltmålepunkt på samme faktura. Vi ser i fortsettelsen på netto korreksjoner per faktura, det vil si summen av alle korreksjoner for hvert målepunkt i fakturaene.

Samlet sett har vi identifisert korreksjoner tilsvarende om lag 15 millioner kroner i perioden januar til april 2024, dette utgjør 1 prosent av total verdi av utbetalinger. I beløp er dette en nedgang fra 56 millioner kroner i fjorårets revisjon. Samtidig er det relevant å påpeke at totalomfanget av utbetalinger er lavere i 2024. Den relative størrelsen av korreksjoner i forhold til utbetalinger var også om lag 1 prosent i 2023, dette forholdet har med andre ord ikke endret seg vesentlig siden fjoråret.

Videre har omfanget av fakturalinjer som inneholder korreksjoner økt fra rundt 75 000 i fjorårets revisjon til nærmere 160 000 i denne omgang. Antall fakturaer med korreksjoner per selskap er økt fra om lag 1 600 til 2 100 fra 2023 til 2024. Det økte antallet korreksjoner kan i hovedsak tilskrives et fåtall nettselskaper. De ti selskapene med høyest antall fakturaer med korreksjoner står for om lag 75 prosent av observerte korreksjoner.¹⁰

Det er flere selskaper som inngår i grunnlaget i år, deriblant et større nettselskap som ikke inngikk i grunnlaget i fjorårets gjennomgang, noe som gjør at tallene ikke kan sammenlignes direkte med fjoråret. Basert på oversendt underlagsdokumentasjon har vi ikke funnet grunnlag for at dette ikke er korrekt håndtert.

Oppsummert er de aller fleste korreksjonene (99 prosent) av beskjedne beløp, på mellom - 100 og 5 000 kroner. Vi ser videre en betydelig nedgang i store korreksjoner sammenlignet med fjoråret.

For om lag 100 000 av 160 000 korreksjoner har nettselskapet korrigert for en tidligere for høy utbetaling til en nettkunde.¹¹ Det er også identifisert fakturaer med korrigeringer

---

⁹ Dette enkeltavviket ble fulgt opp med, og forklart av det aktuelle nettselskapet.

¹⁰ Omtrent 66 000 av de 160 000 fakturaene med korreksjoner kan tilskrives selskaper som enten har pekt på systemmessige utfordringer (eksempelvis etter selskapsfusjon), samt ett selskap som ikke var med i datagrunnlaget i fjorårets analyse.

¹¹ Vi har ikke sett på hjemmelsgrunnlaget for å foreta korreksjoner av for høy utbetalt strømstøtte til rettmessige mottakere. For nettkunder som ikke er berettiget til strømstøtte setter Strømstøtloven §9 føringer for tilbakebetaling av uriktig utbetalt strømstøtte.

andre veien, i form av ytterligere utbetalt strømstøtte til kunde. Også her er beløpene stort sett beskjedne, men det er også identifisert enkelte større korreksjoner.¹²

Det er ulike årsaker til at nettselskapene foretar korreksjoner. En vanlig årsak er at kunde tar kontakt og kan dokumentere at målepunktet er berettiget til støtte. Det er ikke satt noen grense for tilbakevirkende kraft, og kunden har rett på å få etterbetalt all støtte denne opprinnelig skulle hatt. Andre årsaker til korreksjoner er manuell måleravlesning, som medfører korrigeringer for tidligere estimert forbruk med påfølgende korrigering av støtte.

3.2.3 Observasjoner fra intervjuer

Nettselskapene med avdekket avvik mellom faktura og fakturaunderlag i den kvantitative analysen fikk tilsendt informasjon om utvalgte målepunkt med avvik i forkant av intervjuene. De fleste nettselskapene uttrykte at de hadde vært oppmerksomme på avviket i forkant og forklarte i intervjuet hvordan det hadde oppstått, samt hvilke tiltak de har innført for å hindre gjentakelse.

Enkelte av selskapene stilte seg derimot spørrende, da deres faktura og tilhørende underlag ikke stemte overens med identifisert avvik. Alle slike avvik ble videresendt til RME, som konkluderte med at det ikke forelå avvik fra nettselskapenes side.

Tilsvarende som med avvik, ble nettselskap med høyt avdekket omfang av korreksjoner tilsendt informasjon om utvalgte korreksjoner i forkant av intervjuene. På forespørsel leverte selskapene dokumentasjon på hvorfor korreksjonene ble gjennomført. Vi har ikke identifisert korreksjoner i stikkprøvegjennomgangen, som nettselskapene ikke klarte å redegjøre for.

3.2.4 Vår vurdering

Vi har ikke identifisert vesentlige avvik mellom fakturabeløp og fakturaunderlag, som ikke allerede er identifisert eller avklart mellom RME og nettselskapene.

Omfanget av korreksjoner i kroneverdi har gått ned siden fjorårets gjennomgang. Imidlertid er den relative størrelsen på samlede korreksjoner sammenlignet med totalt utbetalt strømstøtte om lag den samme som i fjor. I tillegg har det vært en betydelig økning i antall fakturaer som inneholder korreksjoner enn i fjor.

Selv om vi i år har flere korreksjoner enn fjoråret, har vi ved nærmere oppfølging av selskaper med høyt antall korreksjoner eller høye beløp i enkeltkorreksjoner fått dokumentert begrunnelse for disse. Videre er korreksjonene i hovedsak av liten størrelse. Vi vurderer det som sannsynlig at overgangen til timebasert strømstøtte er en forklaringsfaktor bak det høye antallet små korreksjoner.

Vår vurdering er at RME sin presisering av retningslinjene for innsending av dataleveranser fra nettselskapene, kombinert med økt kompetanse hos saksbehandler i nettselskapene, har bidratt til at sum avvik og korreksjoner er sterkt redusert sammenlignet med fjoråret.

3.2.5 Vår anbefaling

Vår analyse har ikke avdekket større avvik i beløpene som nettselskapene har utbetalt til kunder og fakturert RME. Noen av de korreksjoner som har blitt gjort skyldes at avvik har blitt avdekket av nettselskapet selv, etter at fakturering har blitt sendt RME. Dette er

---

¹² Selskaper med høyt antall eller høye beløp på korreksjoner har blitt fulgt opp i intervjuer eller i stikkprøveoppfølging. Vi har ikke avdekket vesentlige avvik i denne oppfølgingen.

korreksjoner som skyldes forhold hos nettselskapene selv, i motsetning til forhold som initieres av kunden og med tilbakevirkende kraft. Her kan gode rutiner, som også utføres før fakturering, bidra til å redusere behovet for denne type korrigeringer. Nettselskaper med denne type korrigeringer bør derfor vurdere om eksisterende rutiner kan forbedres og om disse bør utføres på et tidligere stadium.

3.3 Riktig kategorisering av støtteberettigede målepunkt

3.3.1 Innledning

I dette underkapittelet behandler vi spørsmålet om nettselskapene har hensiktsmessige rutiner for å sikre korrekt kategorisering av støtteberettigede målepunkt.

3.3.2 Observasjoner fra kvantitativ analyse

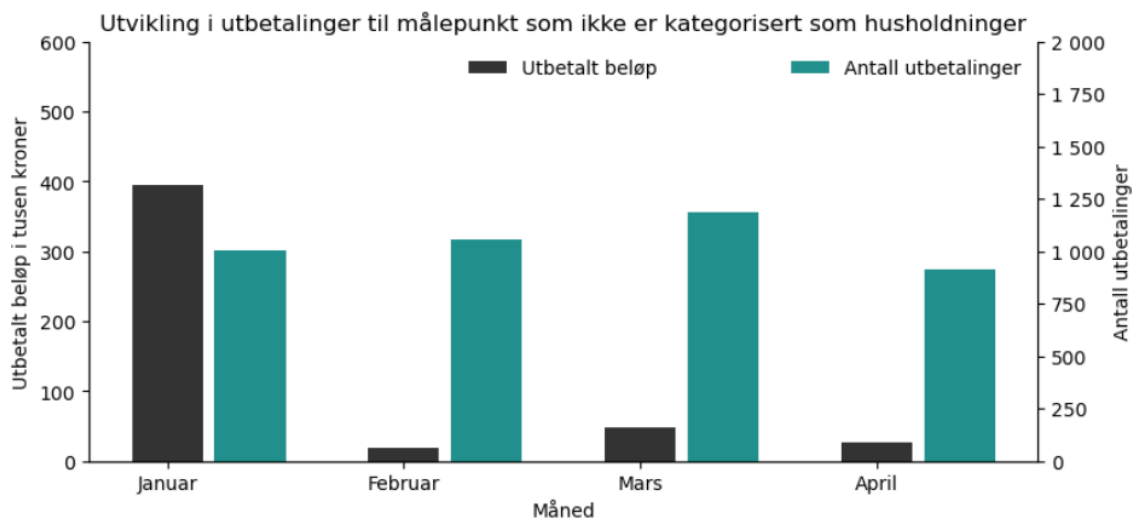
I den kvantitative analysen er det observert om lag 4 000 utbetalinger til målepunkt som ikke er registrert som husholdninger i nettselskapenes systemer (sluttbrukergruppe 35). Disse utbetalingene utgjør i sum om lag 500 000 kroner.

Figur 6: Utbetalinger til målepunkt som ikke er kategorisert som sluttbrukergruppe 35 - Husholdning, fordelt på hvilke sluttbrukergrupper disse målepunktene er kategorisert som. Annet representerer her en samlekategori bestående av alle andre sluttbrukergrupper. Kilde: BDO, basert på data mottatt fra RME.

Figuren ovenfor viser at størsteparten av disse utbetalingene er gjort til målepunkt som er kategorisert som sluttbrukergruppe 36 - Hytter og fritidshus eller sluttbrukergruppe 1 - Jordbruk, skogbruk og fiske, som drøftes nærmere nedenfor.

Utbetalinger til målepunkt som ikke er kategorisert som husholdninger har i hovedsak skjedd i januar, som vist i figuren nedenfor. Der det i januar ble utbetalt om lag 400 000 kroner til slike målepunkt, var tilsvarende beløp i februar til april mellom 20 000 og 50 000 kroner. Antall utbetalinger har ligget på mellom 1 000 og 11 250 i hver måned i perioden.

Figur 7: Utvikling i utbetalinger til målepunkt som ikke er kategorisert som sluttbrukergruppe 35 - Husholdning gjennom perioden. Kilde: BDO, basert på data mottatt fra RME.

Til sammenligning ble det i fjorårets revisjon estimert et samlet omfang i perioden januar til juni på om lag 13 000 utbetalinger og 8,4 millioner kroner, til målepunkt som ikke var klassifisert som sluttbrukergruppe 35. KPMGs (2023) undersøkelser for tilsvarende periode i 2022 viste tilsvarende utbetalinger på over 100 millioner kroner.

3.3.3 Observasjoner fra egenrapporteringen

I egenrapporteringen oppga 96 prosent av nettselskapene at de utfører kontroller ved innmelding av nye målepunkt eller ved endring i kategorisering i sluttbrukergrupper. Tre nettselskaper utgjør de siste 4 prosenten, ett av disse selskapene hadde kun 35 kunder, og ble derfor ikke tatt ut til nøyere gjennomgang.

For å sikre korrekt registrering av målepunkt oppgir 76 prosent at de har rutiner for å sikre dokumentasjon og sporbarhet på vurderingene som gjøres i de beskrevne kontrollaktivitetene for dette området. Flere av nettselskapene som ikke har rutiner på området, opplyser at de ikke dokumenterer selve vurderingen, men registrerer eventuell dokumentasjon og korrespondanse i kundesystemet på kunden. Dette har også vært gjenstand for oppfølging i de fleste intervjuer hvor vi også har fått bekreftet at dette har funnet sted. I enkelte tilfeller har vi også bedt om å få tilsendt dokumentasjon.

3.3.4 Observasjoner fra intervjuer

Den overordnede oppfatningen fra intervjuene støtter opp under de kvantitative funnene. Stikkprøver som er foretatt viser at støtte gitt til målere registrert på annen forbruksgruppe enn husholdning (35) har vært berettiget til dette. Eksempelvis foreligger dokumentasjon for bruksendring til boligformål i opprinnelig fritidsbolig. Det er et generelt inntrykk at ordningen nå begynner å ha satt seg, og at de fleste selskaper har utarbeidet rutiner som sikrer en korrekt vurdering av hvordan målepunkt skal kategoriseres. Vi ser noen unntak, primært hos selskaper som tidligere ikke har vært berørt av ordningen.

3.3.5 Vår vurdering

I årets revisjon er det betydelig færre avdekkede avvik knyttet til kategorisering av målepunkt. Nettselskapene har, med få unntak, utarbeidet en praksis og innført kontrollaktiviteter som bidrar til å sikre riktig kategorisering. Vi har kun identifisert to

selskaper som har svakheter/manglende rutiner for kategorisering. Disse var ikke med i forrige gjennomgang da de ligger i områder som i fjor ikke var berettiget til strømstøtte.

3.3.6 Vår anbefaling

Vår analyse og gjennomgang viser at de aller fleste nettselskapene har hensiktsmessige rutiner for å sikre korrekt kategorisering av støtteberettigede målepunkt. Selskaper som i dag ikke har skriftlige rutiner og/eller ikke gjennomfører kontroll ved innmelding av nye målepunkt, bør innføre dette.

3.4 Kategorisering av sekundærbolig

3.4.1 Innledning

Etter NVEs veileder er det bruken av eiendommen/huset/bygget som avgjør hvilken sluttbrukergruppe som skal benyttes for den aktuelle sluttbrukeren¹³. I dette underkapittel undersøker vi i hvilken grad nettselskapene skiller mellom primær- og sekundærboliger, og hvordan nettselskapene plasserer sekundærbolig i sluttbrukergrupper, hvilke informasjon de legger til grunn og hvordan feil plassering av sekundærbolig i sluttbrukergrupper følges opp.

3.4.2 Observasjoner fra kvantitativ analyse

Det er ikke skilt mellom sekundær- og primærbolig i datagrunnlaget vi har analysert. I grunnlaget skilles det kun på husholdninger og fritidsbolig.

3.4.3 Observasjon fra egenrapporteringen

80 prosent av nettselskapene oppgir at de ikke skiller mellom sekundær eller primærbolig. Disse registreres da alle med forbrukskode 35 - husholdning. 18 prosent¹⁴ av nettselskapene skiller mellom primær- og sekundærbolig.

Måten nettselskapene skiller mellom primær- og sekundærbolig varierer. Flere av de små nettselskapene klarer å skille ut sekundærboligen grunnet god lokalkunnskap. Andre nevner at de benytter matrikkelen, ser på anleggstype og næringskode (02.000). I tillegg opplyser et nettselskap at de krever kopi av skattemeldingen. Nettselskapene varierer mellom hvilken tariff de bruker på sekundærbolig, enten 35 - husholdning eller 36 - hytter og fritidshus.

Videre ble nettselskapene spurt om de gjør vurderinger om forbruket i en sekundærbolig er til fritidsformål, hvor de fleste svarte ja. Noen selskaper opplyste at de kontrollerer strømforbruket og anleggstype¹⁵, mens andre tar kontakt med kunden hvis de er usikre.

3.4.4 Observasjoner fra intervjuer

De fleste nettselskapene skiller ikke lenger mellom bruksformål ettersom både sekundærbolig og primærbolig gis strømstøtte når de er registrert som husholdning (forbruksgruppe 35). Vi har likevel avdekket gjennom intervjuene at et fåtall mindre

---

¹³ Veileder til leveringskvalitetsforskriften (Nr 7/2018)

¹⁴ Intervjuene avdekket at to nettselskaper svarte feil på dette spørsmålet. Tallet her er derfor korrigeret for dette.

¹⁵ Kundes elektriske anlegg, hvert anlegg har registrert egen måler.

nettselskaper har begrenset støtten til enkelte husholdninger som de har sett er de facto fritidsbolig som følge av lokalkunnskap og oppslag i folkeregisteret. Andre nettselskaper har opplyst om at «dyneløfting» ligger utenfor deres myndighet og mandat, og at de dermed ikke ser det som sin oppgave å skille sekundær og primærboliger fra hverandre med tanke på strømstøtte.

3.4.5 Vår vurdering

Et mindre antall av nettselskapene gjør et skille mellom primær- og sekundærbolig. Vi registrerer at uten oppslag i folkeregisteret og vesentlig lokalkunnskap, vil det være krevende å vurdere om sekundærbolig benyttes til fritidsformål eller som fast bolig. Det er naturlig å forholde seg til hva som er registrert i matrikkelen, tilgjengelige offentlige registre eller hva den enkelte nettkunde selv oversender av dokumentasjon. Alt annet vil bli subjektive vurderinger. Ifølge SSB utgjør sekundærboliger 21 prosent av boliger eiet av privatpersoner, noe som utgjør 257 800 boliger i 2021. Omfanget som vil måtte kontrolleres er derfor omfattende.

I tillegg analysen vi har utført (se vedlegg) er det indikasjon på at det for et utvalg vinterhyttekommuner er boliger, registrert som husholdning, som benyttes til fritidsformål. Selv varierende forbruk gjennom uken gir ikke nok grunnlag til å konkludere på om det benyttes til fritidsbolig. Om boligen for eksempel er pendlerbolig eller benyttes på fritiden er derfor ikke en sak nettselskapene har mulighet til å kontrollere uten å kunne benytte andre offentlige kilder som Skatteetatens registre. Slike oppslag vil være ressurskrevende uten at det er systemintegrasjon og krysskobling mellom ulike kilder, og status vil også kunne endres over tid. Selv med en systemintegrasjon mot Skatteetatens registre vil en slik håndtering åpne for nye vurderinger. Eksempelvis pendlere og studenter som har en annen bostedsadresse enn sin folkeregistrerte adresse. Det vil sannsynligvis medføre manuelle kontroller og individuell saksbehandling som vil være ressurskrevende for nettselskapene og kan ha konsekvenser for sluttkundene. Dette må derfor tas med i betraktningen når ulike modeller utredes. Vi er heller ikke kjent med hvilke juridiske eller tekniske komplikasjoner et slikt tiltak kan ha.

Regelverket, med de registrerings- og kontrollmulighetene som foreligger i dag, medfører derfor at sekundærbolig i de aller fleste tilfellene blir håndtert på samme måte som primærbolig, uavhengig av bruk. Det er da et spørsmål om også regelverket for ordningen bør oppdateres og reflektere dette. Hvis det derimot er en forventning av at regelverket skal håndheves strengere, må det innføres en langt mer effektiv mulighet for kontroll for nettselskapene. Vi finner at dagens regelverk, som legger matrikkelen til grunn, er et godt objektivt kriterium som sikrer at grunnlag for utbetaling blir likt behandlet.

3.4.6 Vår anbefaling

Med bakgrunn i resultatene fra undersøkelsen, kan vi ikke konkludere på omfanget av strømstøtte som utbetales til sekundærboliger som benyttes som fritidsbolig. RME bør vurdere å gjennomføre analyser som kan gi en tydelig indikasjon på dette omfanget, for å etablere tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for hvorvidt det er hensiktsmessig å endre på reglene for hvordan sekundærboliger plasseres i de ulike sluttbrukergruppene. Med utgangspunkt i dette, bør det gjøres nyttevurderinger av alternative løsninger for å følge opp presis klassifisering av boliger som benyttes som fritidsbolig.

Dersom RME ønsker å etablere tydeligere regler, bør det også utredes hva som er den direkte og indirekte kostnaden knyttet til endringer. Eksempelvis vil en løsning som innebærer at sekundærboliger som hovedregel plasseres i sluttbrukergruppe fritidsbolig (36), medføre administrasjonskostnader for behandling av søknader om omklassifisering. I tillegg vil det kreve at blant annet flere som leier sin primærbolig eller pendler, vil måtte

søke om omklassifisering for å få støtte. Dette kan ha uheldige ringvirkninger for grupper som ikke selv vil klare å følge opp en slik søknadsplikt. En annen løsning, med regler som innebærer en rapporteringsplikt for eiere av målepunkt i sekundærboliger, vil også kreve administrasjon i form av oppfølging og kontroll med at plikten overholdes. Dette må veies opp mot den vurderte nytten av tydeligere regler for plassering av sekundærboliger i sluttbrukergrupper.

3.5 Oppfølging av boligselskapenes rapporteringsplikt og utbetalinger til boligselskap

3.5.1 Innledning

Som en oppfølging av risikopunkt om boligselskapenes rapporteringsplikt, som også ble omtalt i fjorårets rapport, vil vi i dette underkapittelet behandle spørsmålet om hvordan nettselskapene informerer boligselskapene om deres rapporteringsplikt, og hvordan de følger opp om utbetalinger til disse er korrekte. Det er ikke nærmere presisert hvordan denne rapporteringsplikten skal gjennomføres i praksis. Enkelte nettselskaper har utformet eget skjema for dette, med mulighet til å laste opp vedlegg som dokumenterer andel næring i forhold til husholdning. Noen har dette på åpen nettside, andre gjennom egen «min portal». Mindre selskaper benytter primært epost som kommunikasjonskanal. Nettselskapene er avhengig av at boligselskapene rapporterer inn prosentandel av forbruket som går til næring. Dette er for å kunne gjøre lovpålagt avkortning der oppvarmet areal til næring utgjør mer enn 20 prosent. I tillegg må boligselskapene rapportere inn om det samlede fellesforbruket er høyere enn 5 000 kWt per boenhet i måneden.¹⁶

3.5.2 Observasjoner fra kvantitativ analyse

Strømstøtte til boligselskap er regulert gjennom Midlertidig forskrift om strømstøtte (2022). Etter forskriften har boligselskap, hvor strømforbruk for husholdninger måles og avregnes i et felles målepunkt, rett til stønad. I forskriften er også boligselskapenes rapporteringsplikt angitt.

For perioden januar til april 2024 ble det utbetalt strømstøtte til boligselskap for opp mot 90 millioner kroner, fordelt på om lag 180 000 fakturalinjer. I fjorårets gjennomgang, for perioden januar til juni 2023, utgjorde dette omfanget om lag 180 millioner kroner fordelt på 150 000 fakturalinjer.¹⁷

Utbetalinger til boligselskap skiller seg fra husholdninger ved at den øvre grensen for kompensert forbruk er 5 000 kWt per boenhet i gjennomsnitt, som beregnes ved å se på fellesmålerens totalforbruk delt på antall boenheter. I et boligselskap kan antall boenheter være flere hundre. Den potensielle økonomiske konsekvensen av enkeltfeil er derfor betydelig større enn for husholdninger.

De aller fleste utbetalingene til boligselskap er relativt små. Mer enn 80 prosent av utbetalingene er lavere enn 1 000 kroner. Dette betyr at fellesmåleren dekker fellesarealer, typisk vaskeri, belysning i trappeoppgangen eller lignende. Videre ser vi om lag 1 100 utbetalinger med et beløp på over 10 000 kroner, der den aller største

¹⁶ RMEs nettsider «Slik gjennomføres strømstøtte til boligselskapene», publisert 25.01.2022

¹⁷ Dette inkluderte ikke utbetalinger fra Elvia i januar, februar og mars 2023.

enkeltutbetalingen er på nærmere 300 000 kroner. Dette gjelder typisk boligselskap som ikke har egne målere installert per boenhet, slik at alt strømforbruk er fellesmålt, eller som har store, strømdrevne varmeanlegg.

3.5.3 Observasjoner fra egenrapporteringen

I forskriften¹⁸ er det ikke presisert hvordan nettselskapene skal informere boligselskapene om rapporteringsplikten. Dette medfører at det varierer fra nettselskap til nettselskap både hvordan og om de informerer boligselskapene om plikten. I egenrapporteringen ble nettselskapene spurt om hvilke tiltak de har gjennomført for å bevisstgjøre boligselskapene om rapporteringsplikten.

Tiltak for bevisstgjøring	Antall nettselskap
Kun direkte kontakt med boligselskapet	11
Direkte kontakt med boligselskapet og informasjon på nettselskapets nettside	12
Direkte kontakt med boligselskapet, informasjon på nettselskapets nettside og annet	1
Kun informasjon på nettselskapets nettside	13
Informasjon på nettselskapets nettside og annet	2
Informasjon på nettselskapets nettside og ingen bevisste eller spesifikke tiltak	3
Informasjon sammen med faktura	1
Annet og ingen bevisste tiltak	1
Annet	4
Ingen bevisste tiltak	27

Tabell 2: Nettselskaperens informasjonskanaler for å bevisstgjøre boligselskapene om deres rapporteringsplikt. Kilde BDO

3.5.4 Observasjoner fra intervjuer

Vi ser et skille mellom nettselskaper i de nordligste prisområdene, og de selskapene som tidligere har vært omfattet av strømstøtteordningen. De «nye» har i mindre grad informert om boligselskapene om rapporteringsplikten. Enten det gjelder eget skriv (epost o.l.), informasjon på egen nettside eller på annen måte.

Av kommentarer i spørreskjemaet, og gjennom intervjuene, fremkommer det at flere av nettselskapene har få eller ingen boligselskaper i sitt konsesjonsområde. De har av den grunn svart «Annet» eller «Ingen bevisste eller spesifikke tiltak» mot boligselskapene. Spørreundersøkelsen gir ikke et tall på hvor mange nettselskaper som ikke har boligselskaper i sitt område. Av de nettselskapene som har boligselskaper i sitt område, opplyser de fleste vi intervjuet at de har informasjon på sine nettsider og tar kontakt direkte med boligselskapene. Kun et selskap av alle nettselskapene oppgir at de gir informasjon om rapporteringsplikten sammen med faktura.

¹⁸ Midlertidig forskrift om strømstønad 56

Vi opplever at nettselskapene er bevisste på å informere om styrenes krav til rapportering der det er nye boligselskaper som får innvilget støtte. Som følge av at støtteordningen har vært benyttet i kortere tid i region Nord (NO4), opplever vi at nettselskapene her hatt en større andel saksbehandling av borettslagsforespørsler enn hva som har vært tilfelle i landet for øvrig, hvor ordningen er mer «moden». Samtidig finner vi langt færre borrettslag i nord med fellesmålere enn hva som er tilfelle i de store byene i resten av landet. I intervjuene får vi også bekreftet at nettselskapene i Sør-Norge har jobbet lenger med å sikre datakvalitetene i sine registre rundt borettslag.

Vi har ikke registrert tilfelle av at borrettslag melder inn fellesforbruk som overstiger 5 000 kWt per boenhet.

Gjennom et av intervjuene ble det gjennom stikkprøve avdekket en feilutbetaling som skyldtes at registrert avkortning ikke ble videreført når tariffen på ett borettslag ble endret i perioden. Dette var en systemfeil som selskapet ikke selv hadde avdekket. I ettertid av intervjuet tok selskapet kontakt med systemleverandør for å sikre at feilen ble rettet, og at ikke samme feil skulle oppstå i fremtiden. Størrelsen på avdekket feil omhandlet et fåtall av nettselskapets borettslagskunder og var av begrenset økonomisk karakter, men kunne ha vært mer alvorlig om feilen hadde fått vedvare.

3.5.5 Vår vurdering

Vårt inntrykk er at utbetalinger til boligselskap begynner å bli en moden prosess hos nettselskapene, med skrevne rutiner og gjennomføring av systematiske kontroller, spesielt i de sørlige prisområdene. Vi opplever også at nettselskapene i stor grad informerer om boligselskapenes rapporteringsplikt.

Vår gjennomgang avdekket at feil kan forekomme ved endringer. For eksempel når det er gitt strømstøtte som skal være tidsbestemt, og hvor det ikke er innhentet bekreftelse på at formålet fortsatt er husholdning etter en viss tid. Det er derfor rom for forbedringer i rutiner og systemer. Feil funnet i stikkprøvegjennomgang kunne vært forhindre av nettselskapet selv gjennom kontroller og testing av ulike scenarioer.

Det er etter regelverket styrene i boligselskapene sitt ansvar at registreringen er korrekt, og ikke nettselskapene. Dette begrenser i stor grad hvor langt nettselskapene går utover å ivareta en informasjonsoppgave. Dette medfører en risiko for boligselskapene ikke etterlever rapporteringsplikten sin, og at forbruk som ikke er støtteberettiget får støtte. Vi har likevel ikke funnet tilfeller i årets gjennomgang. At vi ikke har funnet tilfeller av borettslag som ikke har meldt inn fellesforbruk som har passert mer enn 5 000 kWt per boenhet betyr nødvendigvis ikke stor risiko for uberettiget støtte. Borettslag forbruker normalt mindre strøm per boenhet enn 5 000 kWt per måned. Dessuten har de fleste borettslag egne målere per husholdning, i tillegg til måler for fellesforbruk.

3.5.6 Vår anbefaling

Ved endringer, som eksempelvis tariffendringer¹⁹, bør nettselskapene foreta test av system og kontroll av at riktig beregning finner sted. Ved behov bør rutine og/eller systemtilpasning også implementeres for å sikre robusthet. Nettselskapene bør sette krav til at systemleverandørene kan bidra til å gjøre systemene mest mulig robuste for å redusere risikoen for feil.

---

¹⁹ Endring i hvordan nettprisen skal beregne til sluttkunde se også <https://snl.no/nettariff>

Nettselskaper som ikke har opplyst om boligselskapenes rapporteringsplikt bør varsle disse på egnet måte. Tilsvarende bør slike varslinger skje i tilfeller der nettselskapene fanger opp forhold som tilsier at slik varsel bør sendes på nytt, for eksempel ved eierskifte eller skifte av forvalter. De nettselskapene som ikke har denne type informasjon på sin nettside bør også sørge for at det foreligger, og gjerne med videre henvisning til RMEs nettside. Ettersom styrene i boligselskapene skiftes ut over tid bør det vurderes om slik informasjon bør sendes ut ved jevne mellomrom om strømstøtteordningen vil bli mer permanent.

Vi har tidligere i vår rapport for 2023 foreslått at man endrer rapporteringsplikten til å gjelde alle boligselskap som mottar strømstøtte for fellesmålt forbruk, uavhengig av om de oppfyller kriteriene for avkortning eller ikke. En slik endring vil sikre at rapporteringsplikten er forstått av alle boligselskap. I tillegg vil en slik endring gi mer positive insentiver til riktig rapportering, da terskelen for å aktivt rapportere feil for å motta midler fra staten trolig er høyere enn å unnlate å rapportere. Denne anbefalingen bør vurderes om ordningen blir mer permanent. For at en slik rapporteringsplikt skal være kostnadseffektiv, vil bruk av Altinn være hensiktsmessig med videre varslings til nettselskapene.

3.6 Nettkundenes mulighet for å etterprøve strømstøtten de mottar

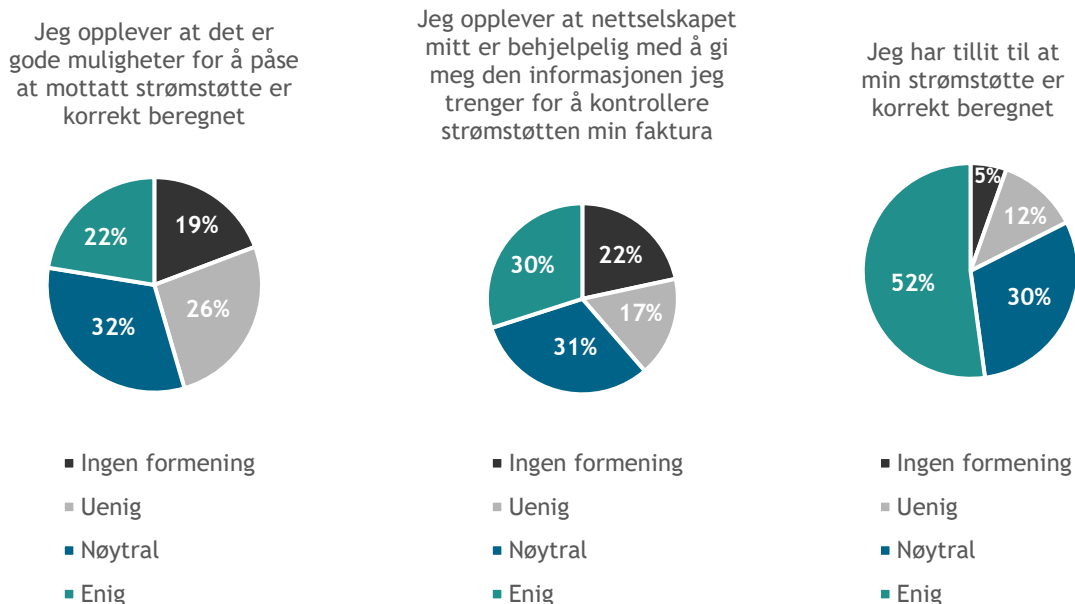
3.6.1 Innledning

I dette underkapittel behandler vi spørsmålet om hvorvidt nettkundene opplever det som utfordrende å etterprøve strømstøtten de mottar. Vi ser dette også opp imot nettselskapenes egne vurderinger av hvordan deres kunder har opplevd dette.

3.6.2 Observasjoner fra forbrukerundersøkelse

Spørreundersøkelsen til nettkunder bestod av tre spørsmål, som omhandlet nettkundenes opplevelse av strømstøttens transparens, nettselskapenes informasjonsbehjelpelighet og nettkundenes tillit til at strømstøtten beregnes korrekt. Svarene fordelte seg slik:

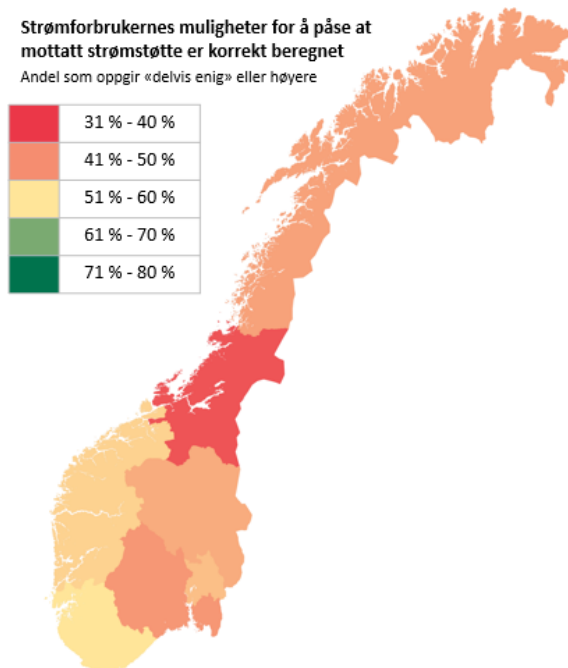
Figur 8: Resultat fra forbrukerundersøkelse. Kilde: Respons Analyse på oppdrag for BDO og RME.

Strømstøtten har ikke slått inn for nettkunder i Midt- og Nord-Norge før det siste året. Resultatene fra undersøkelsen viser ikke vesentlige geografiske forskjeller som sammenfaller med dette. Se Figur 9 for visualisering.

Andre forhold som utdanningsnivå og husstandens inntekt skiller ikke gruppene nevneverdig fra hverandre i de svar som er gitt.

Yngre forbrukere (<35 år) har en vesentlig mindre formening enn øvrige dele av befolkningen på de spørsmål som har blitt stilt.

Av respondentene som besvarte spørreundersøkelsen, valgte 279 respondenter å utdype svarene nærmere. Dette har vi benyttet videre i vår vurdering nedenfor.

Figur 9: Andel av respondenter som oppgir at er de enige eller delvis enige (oppgitt svar 4 eller høyere på en skala fra 1-6) på påstanden «Jeg opplever at det er gode muligheter for å påse at mottatt strømstøtte er korrekt beregnet». Figuren viser inndeling i henhold til fylkesgrenser, og følger ikke definerte prisområder. Kilde: Respons Analyse, på oppdrag for BDO og RME.

3.6.3 Observasjoner fra egenrapporteringen

28 prosent av nettselskapene oppfatter at det i stor grad har blitt mer utfordrende for kundene å kontrollere at utbetalt strømstøtte er korrekt etter overgangen til timesbasert ordning. Nettselskapene kommenterer at kundene generelt har

utfordringer med å forstå den nye ordningen, særlig knyttet til beregning av strømstøtten.

Til tross for dette opplyser hele 48 prosent av nettselskapene at de oppfatter at det ikke er blitt mer utfordrende for kundene å kontrollere utbetalt strømstøtte. Nettselskapene beskriver at siden innføringen av den timesbaserte ordningen har det generelt vært få henvendelser grunnet relativt lave strømpriser og følgelig lite utbetalt strømstøtte. Videre nevner noen nettselskap at de oppfatter at kundene i liten grad har ønske om å kontrollere strømstøtten.

Opplevelsen av at det er utfordrende å kontrollere om utbetalt strømstøtte er korrekt beregnet, tilsier at informasjonsbehovet må ivaretas på en god måte. Behovet understøttes av våre funn fra forbrukerundersøkelsen. Vi har observert at det fortsatt er flere nettselskaper som har lite informasjon, på både faktura og sine nettsider, om strømstøtteordningen. Det er dermed behov for forbedring hos enkelte nettselskaper. Av de nettselskapene som har informasjon på sine nettsider, viser flere til RME sine nettsider. Dette sikrer at nettselskapets informasjon er konsistent med det som oppgis på RME sine nettsider.

3.6.4 Observasjoner fra systemleverandørene

De to systemleverandørene opplyser at systemene hadde et godt utgangspunkt for å kunne ivareta overgangen til timesbasert strømstøtte da timesbasert avregning allerede var innført i systemene. Systemleverandørene opplyser at overgangen likevel var noe krevende, da nye rutiner i systemene krevde ny kunnskap og behov for opplæring hos nettselskapene.

Vi har også observert at flere nettselskaper etter overgangen til timebasert strømstøtteordning har tatt i bruk nye rapporter som muliggjør kontroller i større grad.

3.6.5 Observasjoner fra intervjuer

Intervjuene med nettselskapene bekrefter egenrapporteringen og de vurderinger vi fikk fra de to systemleverandørene.

For målere med manuell avlesning, må beregning av strømstøtte håndteres manuelt. Dette utgjør merarbeid, men nettselskapene kan kreve kompensasjon/gebyr for dette²⁰. Vi er ikke kjent med hvor stort antall målere dette utgjør, men får opplyst om at dette er en meget liten andel av det totale antall målere. Manuelt avleste målere vil dessuten få beregnet strømstøtten basert perioden og ikke timesbasert forbruk. Disse kunder vil således få en lavere støtte enn hva en kunne oppnå med timesbasert avregning.

3.6.6 Vår vurdering

Overgangen til timesbasert strømstøtte virker til å ha hatt mindre konsekvenser i form av merarbeid over tid, selv om flere nettselskaper ved overgangen opplevde et høyere trykk av henvendelser fra kunder som hadde spørsmål til hvordan strømstøtten var beregnet. De kundene som har fått god informasjon, igjennom blant på nettside og faktura, ser ut til å ha bedre innsikt og tillit til strømstøtteordningen.

Kun 22 prosent av nettkundene opplever at de har gode muligheter til å kontrollere om mottatt strømstøtte er korrekt. Vår vurdering er at dette er som forventet, da en

---

²⁰ <https://www.nve.no/reguleringsmyndigheten/regulering/nettvirksomhet/tariff-for-manuell-avlesning-av-ams-maalere-uten-aktiv-kommunikasjonsenhet/>

timesbasert ordning er betydelig mer kompleks. Dermed er det vanskeligere for kundene å forstå og foreta egen etterkontroll.

For å gjøre det enklere for nettkundene å kontrollere støttebeløpet har noen nettselskap opprettet en kundeportal på sine nettsider hvor de selv kan beregne sin stønad. I tillegg er kundeservicen hos nettselskapene behjelpelig med veiledning, og enkelte har i tillegg laget Excelark som kundene kan benytte for å foreta en egenkontroll.

Til tross for disse tilbudene, opplever kun 1/3 av nettkundene som inngår i undersøkelsen at nettselskapet er behjelpelig med å gi den informasjonen de trenger for å kontrollere strømstøtten. Basert på de utfyllende svarene oppgir flere at det er vanskelig å oppdrive den informasjonen de trenger for å få oversikt og forstå ordningen. Flere etterspør mer informasjon på fakturaen. Vi har ikke gjort noen evaluering av nettselskapenes nettsider eller fakturaer.

1/4 av nettkundene har mindre tillit til at strømstøtten er korrekt beregnet. Resultatet her er sammenfallende med andre omdømmeundersøkelser hvor denne bransjen kommer dårlig ut.²¹ Det kommer frem av kommentarene at dette henger sammen med at flere forbrukere har lav tillit til myndighetene og aktørene i strømbransjen. Enkelte nettkunder uttrykker en oppfatning om at nettselskapene kun er opptatt av å tjene mest mulig penger.

3.6.7 Vår anbefaling

Våre funn viser at nettkundene i stor grad har opplevd overgangen til timesbasert strømstøtteordning som akseptabel, men at kunnskapsnivået kan styrkes hos flere slik at også tilliten kan forbedres.

For å bedre tilliten til ordningen vil vi anbefale at alle nettselskapene har fokus på hvordan de sikrer og opprettholder god informasjonsflyt. Vi anbefaler at nettselskapene benytter flere kanaler som for eksempel faktura, nettsidene og kundeportaler.

Videre bør nettselskapene og øvrige aktører samarbeide om å skape tillit til ordningen som helhet. Dette innebærer også de statlige aktørene. Vi anbefaler at de kontrollene som gjøres av bransjen og de statlige aktørene i større grad bør kommuniseres utad.

---

²¹ Se bla. Kimes omdømmeundersøkelse <https://energiwatch.no/nyheter/fornybar/article17504802.ece>

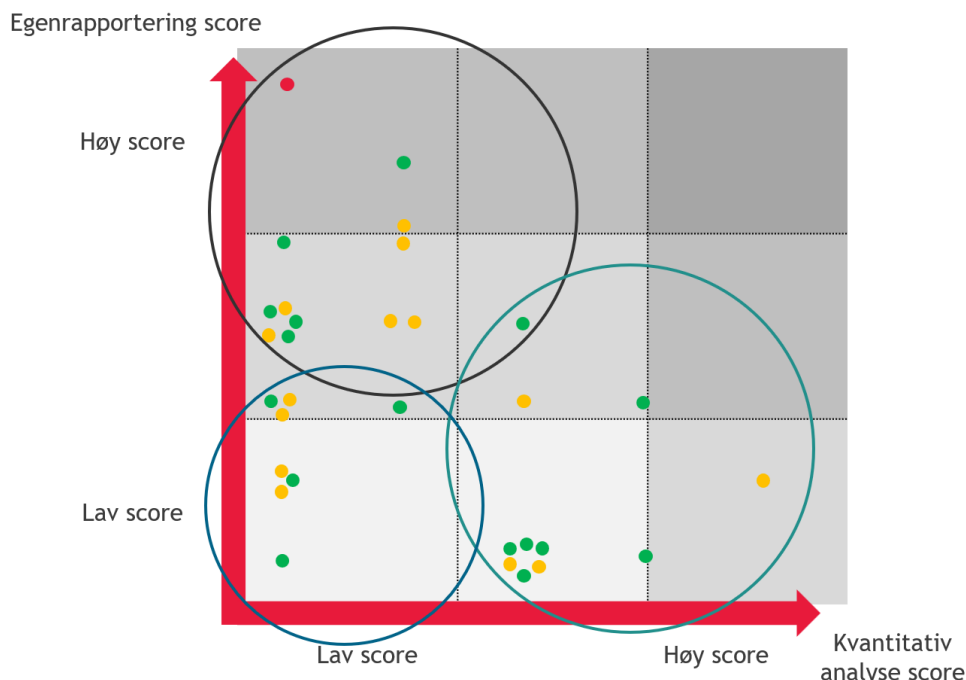

ulike delene av strømstøtteordningen. I tillegg kontroller som sikrer sporbarhet i beslutninger om kategorisering av målepunkt og støtteberettigelse, samt kvalitetssikring av nøyaktighet i beregning og utbetaling av støttemidler. Eventuelle avvik som oppdages har blitt fulgt opp med dokumenterte forklaringer og/eller korrigeringer.

Resultatet av oppdraget viser at kun ett av selskapene etter vår vurdering har et kontrollmiljø som behøver vesentlig forbedring. Her har vi avdekket at det ikke foreligger definerte rutiner for håndtering av strømstøtteordningen. For selskapet var det også i liten grad mulig å etterprøve vurderinger om støtteberettigelse eller oppfølging av eventuelle avvik som er avdekket knyttet til beregning og utbetaling av støtte. Dette nettselskapet representerer 0,3 prosent av landets nettkunder.

14 selskaper kan eller bør gjøre forbedringstiltak. Her har vi registrert at det foreligger definerte rutiner av ulik grad for håndtering av strømstøtteordningen og vesentlige avvik er fulgt opp med dokumenterte begrunnelser og/eller korrigeringer. Det er et potensial for å styrke internkontrollen. Det kan være gjennom tydeligere dokumentasjon av beslutninger om kategorisering og støtteberettigelse og/eller innføring av kontroller for kvalitetssikring av nøyaktighet i beregning og utbetaling av støtten. Det kan også være å komplettere eller videreutvikle rutinedokumentasjonen slik at nettselskapene blir mindre sårbare om andre må tre inn for de som i dag utføre oppgavene.

I figur 10 nedenfor har vi plassert de 30 selskapene i risikomatriksen benyttet til utvalg. Fargen på prikkene representerer risikokategori. Grønn tilsvarer «Modent» kontrollmiljø, gul er kategorien «bør/kan forbedres» og rød er «Behøver vesentlig forbedring». Som man kan se er selskapet som fikk svakest samlet score på kontrollmiljø også selskapet som skilte seg ut i egenrapporteringen.

Figur 10 | Utvalgte 30 selskapene plassert i risikomatriksen basert på kategorisering benyttet til utvalg. Fargen på prikkene representerer risikokategori. Grønn tilsvarer «Modent» kontrollmiljø, gul er kategorien «bør/kan forbedres» og rød er «Behøver vesentlig forbedring». De tre sirkelene omkranser utvalget som er gjort på de ulike utvalgsmåter: Kvantitativ analyse (grønn), egenrapportering (sort) og andre kriterier (blå). Kilde: BDO

Figuren viser at det ikke er en tydelig sammenheng mellom resultatene fra egenrapportering og den kvantitative analysen. De selskapene vi vurderer som modne av

de 30 som ble tatt ut for nærmere gjennomgang, ser vi befinner seg med god spredning i matrisen.

Sammenlignet med fjorårets gjennomgang opplever vi mer modenhet blant nettselskapene, noe som også kan forklares med at ordningen er bedre kjent og kompetansen for å håndtere ordningen har økt. Vi har funnet langt færre feil eller mangler som ikke kan forklares, eller som nettselskapene selv var kjent med og har tatt grep om før vår gjennomgang.

Vår gjennomgang viser imidlertid at internkontroll er en kontinuerlig prosess som er nødvendig å ha fokus på. Funn som er gjort viser at nettselskaper som tidligere har blitt vurdert å ha gode rutiner og kontroll, kan oppleve endringer som medfører at nye feil kan oppstå. Eksempelvis som følge av systemskifte, turnover blant ansatte eller tariffendringer²².

Basert på ovennevnte hovedkonklusjon og funn knyttet til kontrollmiljøet samt analysene for øvrig, oppfordrer vi at nettselskapene har fokus på, og sikrer at:

- alle rutiner er gjennomgått, oppdatert og tilgjengeliggjort på en slik måte at sårbarhet og avhengighet til enkeltpersoner reduseres.
- informasjon om strømstøtteordningen er tilgjengeliggjort for nettkunder i flere informasjonskanaler (nettside, faktura). Gjerne med videre henvisning til RMEs nettside.
- kontroller for utbetalinger foreligger, for å forbedre egen datakvalitet og avdekke feil før utbetaling skjer.
- rutiner foreligger for kontroller av fakturagrunnlag før fakturering til RME, for å redusere behovet for korrigeringer.
- kontroller foreligger ved innmelding av nye målepunkt, for å sikre riktig underlag slik at kun berettigede målepunkter mottar strømstøtte.
- kontroller styrkes ved store systemendringer eller -tilpasninger for å sikre at riktig beregning finner sted. Ved behov bør rutiner oppdateres.
- boligselskapenes rapporteringsplikt følges opp på egnet måte. Både ved førstegangs saksbehandling, men også at det gjentas årlig.

Når det gjelder plassering av sekundærboliger i ulike sluttbrukergrupper ser vi at dette gjøres i begrenset grad. Vi har i rapporten løftet en rekke problemstillinger rundet det å ivareta en kategorisering av sekundærbolig som husholdning eller fritidsformål. Vi anbefaler at det gjøres mer analyser for å etablere tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for hvorvidt det er hensiktsmessig å definere tydelig regler for hvordan sekundærboliger plasseres i de ulike sluttbrukergruppene og ivaretagelse av dette i praksis.

---

²² Endring i hvordan nettprisen skal beregne til sluttkunde se også <https://snl.no/nettariff>

5 Kilder

BDO (2023). Ekstern revisjon av nettselskapenes utbetaling av strømstøtte.

https://publikasjoner.nve.no/rme_eksternrapport/2024/rme_eksternrapport2024_01.pdf

COSO. (2013). Internal Control - Integrated Framework. Executive Summary. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Hentet fra:

https://www.coso.org/_files/ugd/3059fc_a3a66be7a48c47e1a285cef0b1f64c92.pdf

KPMG. (2023). Ekstern revisjon av utbetalinger av strømstøtte. Hentet fra:

https://publikasjoner.nve.no/rme_eksternrapport/2023/rme_eksternrapport2023_05.pdf

Midlertidig forskrift om strømstønad. (2022). Hentet fra

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2022-01-21-103>

NVE. (2018). Veileder til leveringskvalitetsforskriften. NVE Veileder 2018:7.

NVE. (2022). Slik gjennomføres strømstøtte til boligselskapene. Publisert 25.01.2022

Regjeringen (2024). Regjeringens strømtiltak. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/no/tema/energi/regjeringens-stromtiltak/id2900232/?expand=factbox2900261>

Strømstønadsloven. (2021). Midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter (strømstønadsloven). Hentet fra

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-12-22-170>

6 Vedlegg

6.1 Forbruksundersøkelse av målepunkt ifm. revisjon av strømstøtte

Innledning

På forespørsel fra RME, og som en del av oppdraget, har vi analysert forbruksmønstre for utvalgte målepunkter i utvalgte geografiske områder som mottar strømstøtte. Analysen er gjennomført for vintermånedene januar til mars.²³ Formålet er å vurdere hvorvidt det finnes indikasjoner på omfanget av boliger som mottar strømstøtte, men benyttes som fritidsbolig. Analysen er basert på data om strømforbruk i definerte utvalg av målepunkt.

Vi har lagt denne delen av oppdraget som vedlegg til rapporten da denne analysen kun omfatter et begrenset utdrag av det totale datagrunnlaget. Videre vurderes det at omfanget av usikkerhetsfaktorer knyttet til tolkningen av resultater er av en slik karakter at det er riktig å behandle denne analysen for seg.

Bakgrunn

Alle husholdninger som har egen strømmåler og er rettmessig registrert som husholdningskunde hos et nettselskap, har rett til strømstøtte. Husholdning kategoriseres som sluttbrukergruppe 35 i nettselskapenes systemer. Ordningen gjelder ikke for fritidsboliger. Hvis det er tvil om hva en eiendom brukes som, er det informasjonen i det offisielle eiendomsregisteret (matrikkelen) hos Statens kartverk som gjelder. Ved fast tilhold i hytte eller fritidsbolig, med nødvendig dokumentasjon, kan det gis rett til strømstøtte. Hytter og fritidsbolig er kategorisert som sluttbrukergruppe 36, også når de har fått innvilget strømstøtte.

Problemstilling

Det er i dag flere som eier mer enn en bolig til eget bruk. I tilfeller der begge boligene er registrert som bolig i matrikkelen, vil boligen der eier har folkeregistrert adresse være å anse som primærbolig, den andre sekundærbolig. Ettersom begge boligene i matrikkelen er registrert som bolig vil de i praksis være berettiget og få strømstøtte, uavhengig av formålet boligene benyttes til. RME har i sin rettleder til nettselskapene oppgitt at ved tvil om hva forbruket benyttes til skal matrikkelen legges til grunn²⁴. I praksis vil det kunne være liten forskjell mellom bruken av en sekundærbolig og en fritidsbolig. Men den ene vil dermed kunne få strømstøtte, den andre ikke.

---

²³ BDO har også gjennomført en tilsvarende forbruksmønstreanalyse for mai og juni. Denne analysen er ikke synliggjort her. Hovedgrunnen til dette er at det har vært betydelig mindre omfang av utbetalt strømstøtte i denne perioden, og vinterperioden anses følgelig som mest relevant å trekke frem i dette notatet.

²⁴ <https://www.nve.no/reguleringsmyndigheten/kunde/stroem/dette-er-stroemstoetteordningen-for-hoeye-stroempriser/informasjon-til-nettselskaper-om-stroemstoetten/>

Metode

Vi har gjennomført analysen i tre steg med sammenstilling av resultatene til slutt:

1. Estimering av gjennomsnittlig forbruksmønster over tid i typiske husholdninger og fritidsboliger. Disse utgjør referanseforbruksmønster for sammenligning.
2. Sammenligning av forbruksmønster i definerte kontrollutvalg av målepunkt som har mottatt strømstøtte mot definerte referanseforbruksmønster.
3. Kategorisering av observert forbruksmønster i kontrollutvalgene som husholdning eller fritidsbolig og sammenstilling av resultatene.

Målepunkt i de kontrollerte utvalgene inneholder både fritidsboliger og husholdninger, men premisset er at alle har mottatt berettiget strømstøtte i perioden.

Beregning av referanseforbruksmønster for fritidsboliger ble estimert basert på gjennomsnittlig relativ fordeling av forbruk gjennom uken for om lag 1 000 målepunkt kategorisert i sluttbrukergruppe 36 (hytter og fritidsboliger) i typiske vinterhyttekommuner (Hemsedal, Sirdal, o.l.) i månedene januar til mars 2024. Grunnet risiko for støy i forbruksmønstre basert på timesdata, for eksempel grunnet temperatursvingninger, er referanseforbruksmønstre og videre analyse beregnet basert på aggregert dagsforbruk. Forbruksmønstre utgjør dermed gjennomsnittlig relativ fordeling av strømbruk fordelt på ukedager.

Beregning av referanseforbruksmønster for husholdninger ble gjort tilsvarende for typiske bykommuner (Oslo, Bergen, o.l.) i samme periode. Datagrunnlaget for dette estimatet var om lag 1 000 målepunkter i forbruksgruppe 35 (husholdning).

Basert på the minimized least squares method (Minste kvadraters metode) ble hvert enkelt målepunkt i de kontrollerte utvalgene kategorisert som fritidsbolig eller husholdning. Metoden består i å kartlegge avviket fra referanseforbruksmønsteret for hvert enkelt målepunkts forbruk, og kategorisere målepunktet som enten fritidsbolig eller husholdning. Tre utvalg, med til sammen om lag 14 500 målepunkt, ble kontrollert og kategorisert. De tre utvalgene bestod av:

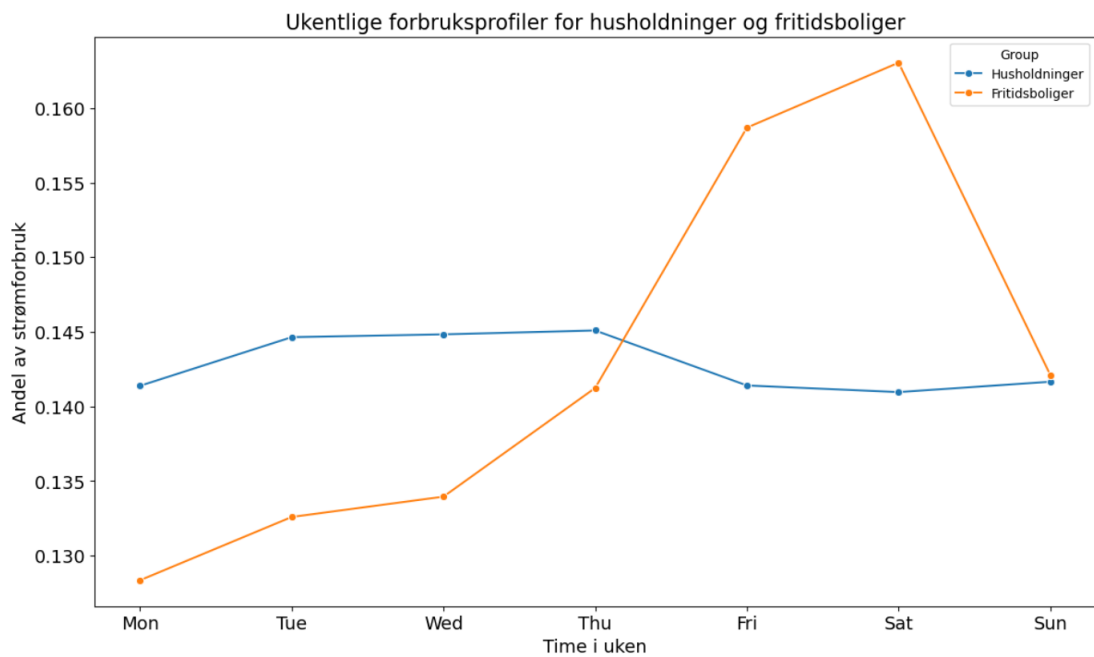
- Forbruksgruppe 36: Målepunkt registrert i sluttbrukergruppe 36, som har mottatt strømstøtte (ca. 850 målepunkt), i månedene januar til mars 2024.
- Tilfeldig utvalg: Målepunkt registrert i sluttbrukergruppe 35 der kunde har mottatt strømstøtte, tilfeldig trukket fra nettselskapene (ca. 10 000 målepunkt), i månedene januar til mars 2024.
- Utvalg i vinterhyttekommuner: Målepunkt registrert i sluttbrukergruppe 35 der kunde har mottatt strømstøtte, i typiske vinterhyttekommuner (ca. 3 700 målepunkt), i månedene januar til mars 2024.

Utvalgene av målepunkt har vært anonyme, uthentet av RME, basert på samtaler med BDO om utvalgenes ønskede omfang og karakteristika.

Analyse

Steg 1: Estimering av gjennomsnittlig forbruksmønster over tid i typiske husholdninger og fritidsboliger (referanseforbruksmønstre).

Figur 1 viser gjennomsnittlige referanseforbruksmønstre som er beregnet for henholdsvis fritidsboliger og husholdninger i den aktuelle analyseperioden. Resultatene viser en tydelig trend gjennom uken, med betydelig forskjell på forbruket mellom ukedager og helg for fritidsboliger, og et jevnere forbruk gjennom uken for husholdninger.

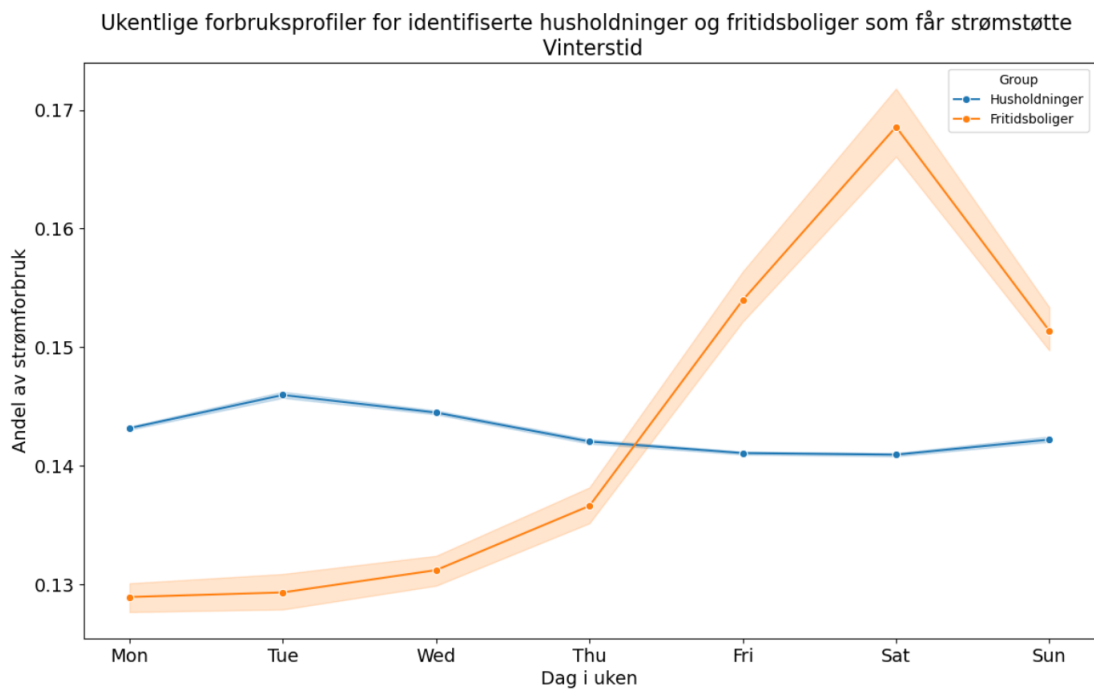

Figur 11 Gjennomsnittlig ukesforbruksmønster i analyseperioden for målepunkt definert som husholdninger og fritidsboliger (referansepunkter), uavhengig av om de har mottatt strømstøtte eller ikke. Kilde: BDO, basert på data fra Elhub mottatt fra RME.

Steg 2: Sammenligning av forbruksmønster i definerte kontrollutvalg av målepunkt som har mottatt strømstøtte mot definerte referanseforbruksmønstre.

Figur 2 viser gjennomsnittlige forbruksmønstre for målepunktene i kontrollutvalgene i den aktuelle perioden, som i analysen er kategorisert som henholdsvis husholdning eller fritidsbolig. Det fargede området rundt linjene representerer et 95 % konfidensintervall for de ulike punktene.²⁵

²⁵ Et konfidensintervall gir en indikasjon på usikkerheten knyttet til et gjennomsnittsestimat. Eksempelvis betyr et 95 % konfidensintervall på [1, 3] at et tilfeldig utvalg i datagrunnlaget med 95 % sikkerhet ville gitt et gjennomsnittsestimat mellom 1 og 3.

Figur 12 Gjennomsnittlig ukesforbruksmønster for målepunkt i kontrollutvalgene, kategorisert som henholdsvis «husholdning» eller «fritidsbolig». Det fargede området rundt hver linje viser et 95 % konfidensintervall for hvert punkt. Kilde: BDO, basert på data fra Elhub mottatt fra RME.

Gjennomsnittet av forbruksmønstrene knyttet til de kategoriserte målepunktene viser tilsvarende tydelige trender over tid som i referanseforbruksmønstrene for hver kategori. Målepunkt som her er kategorisert som fritidsbolig representerer boliger som har mottatt strømstøtte, enten på basis av å være registrert som husholdning, eller som fritidsbolig med fast tilhold. Resultatene i figuren over viser imidlertid at disse boligene har forbruksmønstre som indikerer fritidsbruk, ved at mønstrene i større grad sammenfaller med referanseforbruksmønsteret for fritidsboliger, og ikke husholdninger.

Steg 3: Kategorisering av observert forbruksmønster i kontrollutvalgene som hhv. husholdning eller fritidsbolig og sammenstilling av resultatene.

Tabellen nedenfor viser antall målepunkt fra de kontrollerte utvalgene som har et forbruksmønster i vår analyse som likner fritidsboliger eller husholdninger. Alle målepunktene i utvalgene har fått godkjent strømstøtte.

Gruppe	Forbruksmønster som likner	Antall målepunkter
Sluttbrukergruppe 36 <i>Utvalg: 860 unike målepunkt</i>	Fritidsboliger	101
	Husholdninger	759
Tilfeldig utvalg <i>Utvalg: 9 972 unike målepunkt</i>	Fritidsboliger	710
	Husholdninger	9 262
Utvalg i vinterhytte-kommuner <i>Utvalg: 3 737 unike målepunkt</i>	Fritidsboliger	222
	Husholdninger	3 515

	Identifisert som	Antall målepunkter
Samlet <i>Utvalg: 14 553 unike målepunkt</i>	Fritidsboliger	1 033
	Husholdninger	13 520

Tabell 3 Sammenstilling: Resultater av analyser av forbruksmønstre for målepunkt. Kilde: BDO, basert på data fra Elhub mottatt fra RME.

Tabellen viser at:

- 101 av utvalgte målepunkt i sluttbrukergruppe 36 (hytter og fritidsboliger) som har mottatt strømstøtte har et forbruksmønster som likner mest på fritidsboliger.
- 710 av tilfeldig valgte målepunkt i sluttbrukergruppe 35 (husholdning) har et forbruksmønster som likner mest på fritidsboliger.
- 222 av utvalgte målepunkt i sluttbrukergruppe 35 (husholdning) i typiske vinterhyttekommuner har et forbruksmønster som likner mest på fritidsboliger.
- Samlet sett har 1 033 av til sammen 14 533 kontrollerte boliger som er registrert som husholdning et forbruksmønster som likner mest på fritidsboliger i perioden januar til mars. Dette utgjør 7,1 prosent av utvalget.

Vurdering

Den kvantitative analysen av forbruksmønster sammenlignet med referansepunkter gir en indikasjon på at 7,1 prosent av boligene som er registrert som husholdning benyttes til fritidsformål.

Det er imidlertid flere faktorer som kan forklare hvorfor et målepunkts strømforbruk sammenfaller mer med en fritidsbolig enn en husholdning sitt forbruk. Disse inkluderer

blant annet jobbpendling, uregelmessige arbeidstider og skiftarbeid, bolig under oppussing og langvarig fravær. I analysen har vi ikke hatt informasjon til å kunne kontrollere eller korrigere for disse forholdene. Dette innebærer at resultatene kun må tolkes som overordnede indikasjoner, og ikke gir grunnlag for å trekke entydig konklusjon knyttet til den enkelte måler.

Analysen kan utvides på ulike måter, eksempelvis ved å hensynta ulike geografiske områder, eller kontrollere mot en lengre periode av året, der resultatene også kan sammenlignes utenfor og innenfor typiske feriemåneder. Videre er det mulig å utvide antall målepunkt-observasjoner i datagrunnlaget, både for å styrke informasjonsgrunnlaget til grunn for estimerte referanseforbruksmønstre, samt omfanget av kontrollerte målepunkt.

Resultatene av analysen kan ikke benyttes til å trekke konklusjoner om faktisk bruk for enkeltboliger, men kan gi en grov indikasjon på om omfanget av boliger som brukes til fritidsformål overstiger registrerte fritidsboliger, og dermed bidra til at oppdragsgiver kan vurdere om det er grunnlag for å gjøre ytterligere analyser eller kontroller.

Kontakt

Morten Thuve

Partner Consulting

M: +47 916 47 115

e-post: morten.thuve@bdo.no

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar i henhold til garanti, og er en del av det internasjonale BDO-nettverket, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land. Foretaksregisteret: NO 993 606 650 MVA. Medlem av Den Norske Revisorforening.

Leveransen er utarbeidet for oppdragsgiver, og dekker kun de formål som med denne er avtalt. All annen bruk og distribusjon skjer for oppdragsgivers regning og risiko. BDO AS, eller vår underleverandør Respons Analyse AS, vil ikke kunne gjøres ansvarlig overfor en tredjepart. Ved henvisning til resultater fra forbrukerundersøkelsen i denne rapport i media/på Internett/det offentlige rom, skal Respons Analyse oppgis som kilde.

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Reguleringsmyndigheten for energi

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo
Telefon: (+47) 22 95 95 95